

АГУУЛГА

	Хуудасны дугаар
Булган аймгийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт	2
Хүн ам, нийгмийн зарим үзүүлэлтүүд	5
Нийгмийн даатгал, халамжийн үйлчилгээ	10
Эрүүл мэндийн үйлчилгээ	13
Байгаль орчин	14
Гэмт хэрэг, аюулгүй байдал	15
Хэрэглээний үнэ	19
Аж үйлдвэр	24
Барилга	26
Аймгийн төсөв, мөнгө, зээл, хадгаламж, өмч, худалдан авах ажиллагаа	27
Цаг агаарын урьдчилсан мэдээ	33
Хөдөө аж ахуй	35
Тээвэр, харилцаа, холбоо	49

Хүснэгт 1. Аймгийн нийгэм эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, жил бүрийн эцэст

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2010 он	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он
Суурин хүн ам оны эцэст	тоо	58369	58483	58651	58888	60528*
Шинэ төрсөн хүүхэд	тоо	1264	1336	1305	1426	1432
Нас барсан хүн	тоо	415	385	382	363	350
Эдийн засгийн идэвхитэй хүн	тоо	25544	25315	24783	27546	*
Ажиллагсад	тоо	23938	23784	23486	25626	*
Ажилгүйчүүд оны эцэст	тоо	1616	1531	1297	766	843
үүнээс: эмэгтэй	тоо	*	*	*	429	363
Шилжин ирсэн хүн	тоо	1308	877	687	2031	1937
Шилжин явсан хүн	тоо	1838	1311	1359	2718	1831
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	780	1076	802	569	403
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	243	249	300	387	352
Хэрэглээний үнийн еронхий индекс (2010-XII=100 хувь)	хувь	100.0	110.0	118.5	144.0	159.2
Орон нутгийн төсвийн орлого	сая.төг	5231.9	6472.3	13608.4	47185.9	50073.6
Орон нутгийн төсвийн зарлага	сая.төг	4904.5	6245.2	12380.7	42235.0	48791.8
Нийт мал	толгой	2293231	2340806	2578616	2757185	3132786

Хүснэгт 2. Булган аймгийн нутаг дэвсгэр, засаг захиргааны нэгж, сум, багаар

Сумын нэр	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ км2	Хүн амын нягтрал (1км2- д ногдох хүн)	баг
Булган	100	125.4	6
Баян-Агт	3079	1.0	6
Баяннуур	960	1.9	2
Бугат	3004	0.7	3
Бүрэгхангай	3498	0.8	4
Дашинчилэн	2319	1.4	4
Гурванбулаг	2686	1.0	6
Могод	2620	1.0	5
Орхон	4215	0.8	5
Рашаант	1012	3.1	4
Сайхан	2773	1.3	6
Сэлэнгэ	4829	0.7	5
Тэшиг	7720	0.5	5
Хангал	1656	2.8	4
Хишиг-Өндөр	2455	1.3	5
Хутаг-Өндөр	5605	0.8	5
Бүгд дүн	48531	1.3	75

Хүснэгт 3. Аймгийн төв, сумаас, нийслэл томоохон хот хоорондын замын урт

Улаанбаатар																			
Орхон аймаг	371																		
Булган	318	68																	
Баян-Агт	468	218	150																
Баяннуур	196	248	181	330															
Бугат	370	32	52	202	232														
Бүрэгхангай	259	128	80	230	100	132													
Гурванбулаг	276	208	140	290	80	172	80												
Дашинчилэн	226	218	150	300	30	182	70	150											
Могод	338	199	131	281	120	163	108	75	90										
Орхон	296	90	22	152	158	54	58	118	128	109									
Рашаант	210	288	220	370	110	252	140	70	70	140	198								
Сайхан	419	269	101	72	281	153	181	241	251	232	123	321							
Сэлэнгэ	439	67	135	285	315	101	215	275	285	266	157	355	236						
Төшиг	564	314	246	183	426	298	326	386	396	377	268	466	243	381					
Хангал	326	60	113	263	293	92	193	253	263	244	135	333	214	80	359				
Хишиг-Өндөр	275	136	68	218	105	100	45	92	75	63	46	142	169	203	314	181			
Хутаг-Өндөр	461	211	143	80	323	195	223	283	293	274	165	363	177	278	103	256	211		
	Улаанбаатар	Орхон аймаг	Булган	Баян-Агт	Баяннуур	Бугат	Бүрэгхангай	Гурванбулаг	Дашинчилэн	Могод	Орхон	Рашаант	Сайхан	Сэлэнгэ	Төшиг	Хангал	Хишиг-Өндөр	Хутаг-Өндөр	

Хүснэгт 4. Хот хоорондын замын урт

Улаанбаатар	Цэцэрлэг	Өлгий	Баянхонгор	Булган	Алтай	Сайншанд	Чойбалсан	Мандагловь	Улиастай	Арвайхээр	Даланзадгад	Баруун-Урт	Сүхбаатар	Ховд	Мөрөн	Өндөрхаан	Зуунмод	Улаангом	Дархан	Эрдэнэт	Чойр
Улаанбаатар	477	1709	639	336	1037	450	661	275	1023	431	575	565	321	1487	779	338	43	1417	223	373	223
Цэцэрлэг	477	1085	191	282	589	927	1138	752	546	255	634	1042	617	1039	379	815	520	940	519	338	700
Өлгий	1709	1085	1070	1367	672	2159	2370	1579	725	1278	1657	2274	1702	222	928	2047	1752	291	1604	1423	1766
Баянхонгор	639	191	1070	473	398	871	776	997	611	828	364	743	901	335	348	674	379	1026	862	529	696
Булган	336	282	1367	473	398	871	776	997	611	828	364	743	901	335	348	674	379	1026	862	529	696
Алтай	1037	589	672	398	871	776	997	611	828	364	743	901	335	348	674	674	379	1026	862	529	696
Сайншанд	450	927	2159	853	776	997	611	828	364	743	901	335	348	674	674	674	379	1026	862	529	696
Чойбалсан	661	1138	2370	1300	997	1698	520	344	1423	606	1092	1031	886	1808	2052	1348	1344	1361	98	279	544
Мандагловь	275	752	1579	509	611	907	344	736	1684	195	645	499	334	771	896	896	893	1266	1085	180	596
Улиастай	1023	546	725	470	828	195	1423	1684	979	678	379	970	1588	996	1348	1354	1344	1361	98	279	544
Арвайхээр	431	255	1278	208	364	606	645	1092	301	678	379	970	1588	996	1348	1354	1344	1361	98	279	544
Даланзадгад	575	634	1657	500	743	898	499	1031	300	970	379	970	1588	996	1348	1354	1344	1361	98	279	544
Баруун-Урт	565	1042	2274	1204	901	1602	334	193	664	1588	996	839	886	1808	2052	1348	1344	1361	98	279	544
Сүхбаатар	321	617	1702	808	335	1358	771	982	596	1163	752	896	886	1808	2052	1348	1344	1361	98	279	544
Ховд	1487	1039	222	848	1321	450	1937	2148	1357	503	1056	1348	2052	1808	2052	1348	1344	1361	98	279	544
Мөрөн	779	379	928	570	348	585	1229	1440	1054	390	634	1354	1344	683	893	1825	1530	1755	1266	1085	180
Өндөрхаан	338	815	2047	977	674	1375	302	323	417	1361	769	717	227	659	1117	1117	822	1755	1266	1085	180
Зуунмод	43	520	1752	682	379	1080	430	704	232	1066	474	717	566	407	822	313	1460	1460	1266	1085	180
Улаангом	1417	940	291	1131	1026	693	867	2078	1692	529	1195	1992	1982	1361	678	1755	1460	1460	1266	1085	180
Дархан	223	519	1604	862	240	1260	673	884	498	1065	654	798	788	98	588	561	266	266	1266	1085	180
Эрдэнэт	373	338	1423	529	59	927	823	1034	648	884	635	948	938	279	407	711	416	416	1085	180	596
Чойр	223	700	1766	696	559	1094	226	439	187	1246	664	480	477	544	1002	235	204	1640	1640	446	596

ХҮН АМ, НИЙГМИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

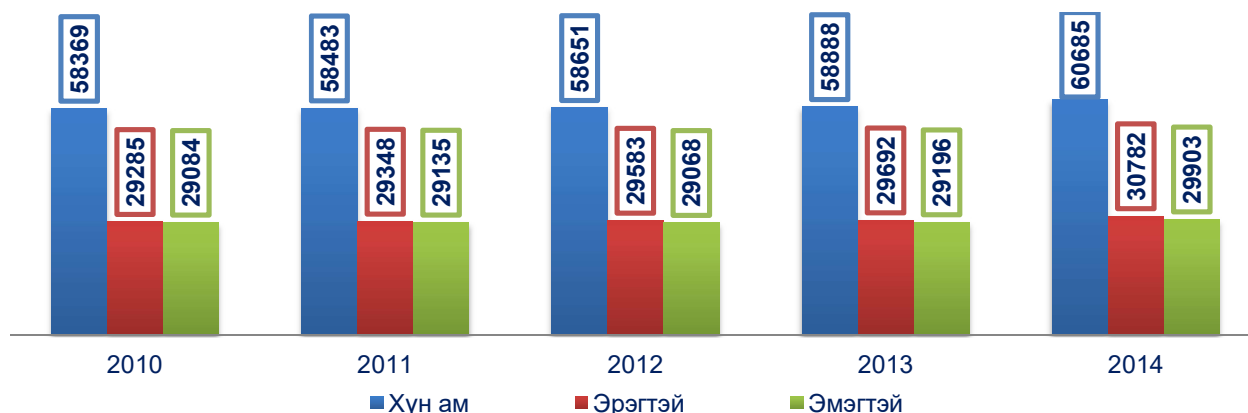
Аймгийн суурин хүн амын тоо 2014 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 60685 болж өмнөх оноос 103,0 хувиар өссөн байна. Нийт хүн амын 30782 буюу 50,7 хувь нь эрэгтэй, 29903 буюу 49,3 хувь нь эмэгтэй байна. Өрхийн тоо оны эцэст урьдчилсан гүйцэтгэлээр 18290 болж өмнөх оны мөн үеэс 104,2 хувиар өссөн байна. Нийт өрхийн 8692 буюу 47,5 хувь нь хөдөөд суурьшиж байна.

Хүснэгт 5. Суурин хүн ам, жил бүрийн эцэст, сумаар

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014*	$\frac{2014\%}{2013}$
Булган	12408	12450	12519	12010	12535	104.4
Баян-Агт	3003	3035	3050	3076	3097	100.7
Баяннуур	1659	1691	1724	1749	1821	104.1
Бугат	1881	1819	1848	2011	2135	106.2
Бүрэгхангай	2486	2547	2540	2549	2740	107.5
Гурванбулаг	3133	3128	3123	3243	3196	98.6
Дашинчилэн	2362	2407	2550	2666	2782	104.4
Могод	2683	2692	2677	2655	2700	101.7
Орхон	2924	2830	2790	3093	3475	112.4
Рашаант	3173	3168	3164	3168	3154	99.6
Сайхан	3726	3648	3628	3602	3664	101.7
Сэлэнгэ	3307	3340	3363	3361	3340	99.4
Тэшиг	3403	3431	3424	3415	3526	103.3
Хангал	4522	4524	4518	4527	4582	101.2
Хишиг-Өндөр	3137	3144	3104	3132	3200	102.2
Хутаг-Өндөр	4562	4629	4629	4631	4731	102.2
Дүн	58369	58483	58651	58888	60678	103.0

2014*- урьдчилсан гүйцэтгэл

Зураг 1. Суурин хүн амын тоо, жил бүрийн эцэст, хүйсээр

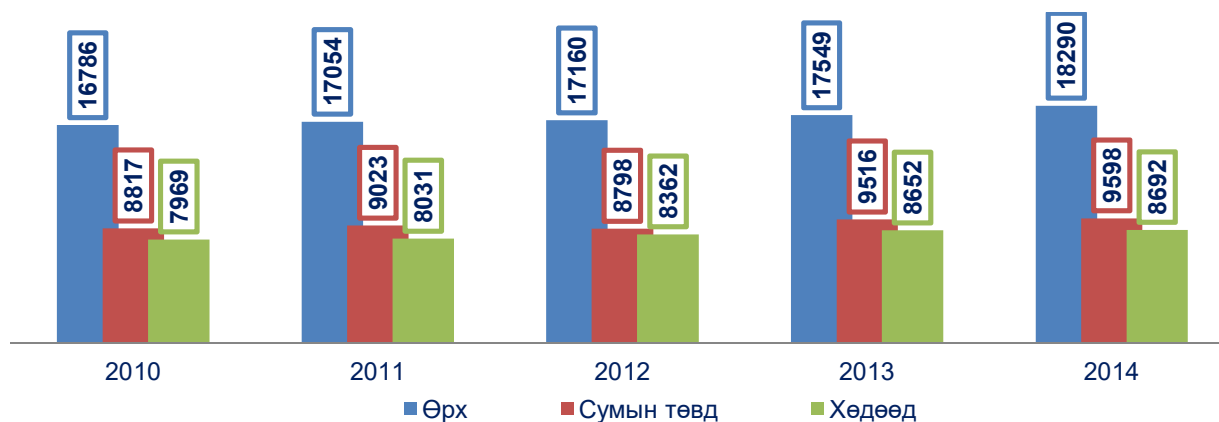

Хүснэгт 6. Өрхийн тоо, сумаар, оны эцэст

Сум	2010	2011	2012	2013	2014*	$\frac{2014 \%}{2013}$
Булган	3299	3356	3338	3434	3500	101.9
Баян-Агт	839	843	858	880	891	101.3
Баяннуур	454	466	490	495	533	107.7
Бугат	550	602	620	691	727	105.2
Бүрэгхангай	729	765	782	815	884	108.5
Гурванбулаг	891	897	897	950	941	99.1
Дашинчилэн	777	798	788	810	844	104.2
Могод	803	805	800	794	822	103.5
Орхон	970	953	958	1031	1220	118.3
Рашаант	942	940	947	950	987	103.9
Сайхан	1091	1086	1069	1058	1091	103.1
Сэлэнгэ	915	951	975	992	1021	102.9
Тэшиг	919	921	941	901	932	103.4
Хангал	1314	1336	1349	1375	1421	103.3
Хишиг-Өндөр	1021	1019	1018	1018	1051	103.2
Хутаг-Өндөр	1272	1316	1330	1355	1425	105.2
Дүн	16786	17054	17160	17549	18290	104.2

2014*-өрхийн тоо урьдчилсан гүйцэтгэлээр

Зураг 2. Өрхийн тоо, жил бүрийн эцэст, байршлаар

Хүн амын ердийн хөдөлгөөн: Тайлант хугацаанд 1432 хүүхэд шинээр мэндэлсэн нь өмнөх оноос 1.0 хувиар, цуцлалт 1.9 хувиар тус тус өсч, нас баралт өмнөх оноос 3.6 хувиар, хүүхэд үрчлэлт, 34.5 хувиар тус тус буурч, гэрлэлт өмнөх онтой адил байна. Хүн амын цэвэр өсөлт 1082 хүнээр буюу 101.8 хувиар өссөн байна.

Шилжилт хөдөлгөөн: Оны эцсийн байдлаар 1937 хүн шилжин ирсэн нь өнгөрсөн оноос 94 хүнээр буюу 4.6 хувиар, 1831 хүн шилжиж явсан нь 887 хүнээр буюу 32.6 хувиар тус тус буурсан байна. Шилжих хөдөлгөөний урсгал нь шилжин явалт саарч байгаа эерэг үзүүлэлт харагдаж байна. Тайлант онд 1000 хүн тутмын 30.2 нь шилжин явсан бол 1000 тутамд 32.0 хүн шилжин ирсэн байна.

Хүснэгт 7. Төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт, сумаар, 2013, 2014 оны эцэст

Сум	Төрөлт		Нас баралт		Гэрлэлт		Цуцлалт		Хүүхэд үрчлэлт	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Булган	335	284	100	85	52	52	23	23	11	7
Баян-Агт	79	77	23	23	11	11	1	1	4	1
Баяннуур	50	69	9	7	11	11	1	1	1	1
Бугат	47	26	8	11	12	12	0	0	1	0
Бүрэгхангай	56	79	19	14	16	17	1	1	1	1
Гурванбулаг	82	74	20	17	31	31	0	0	2	1
Дашинчилэн	77	73	12	19	10	10	1	1	10	3
Могод	63	63	24	12	20	19	5	5	1	0
Орхон	61	88	15	15	6	6	1	1	1	2
Рашаант	70	77	15	17	5	4	2	2	1	8
Сайхан	87	94	31	22	24	24	4	4	5	0
Сэлэнгэ	64	75	18	16	3	3	3	4	3	1
Тэшиг	79	80	11	12	19	19	2	2	6	7
Хангал	101	95	24	32	23	24	4	4	4	3
Хишиг-Өндөр	91	66	11	16	6	6	1	1	4	0
Хутаг-Өндөр	84	112	23	32	20	20	2	2	0	1
Бүгд	1426	1432	363	350	269	269	51	52	55	36

Зураг 3. Төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эцэст, хүйсээр

Хүснэгт 8. Хүн амын цэвэр, өсөлт, оноор

Он	Төрөлт	Нас баралт	Цэвэр өсөлт
1998	1246	368	878
1999	1176	350	826
2000	1233	293	940
2001	1285	387	898
2002	1158	382	776
2003	1068	357	711
2004	907	378	529
2005	918	343	575
2006	989	340	649
2007	1081	335	746
2008	1250	347	903
2009	1399	381	1018
2010	1264	415	849
2011	1336	385	951
2012	1295	382	913
2013	1426	363	1063
2014	1432	350	1082

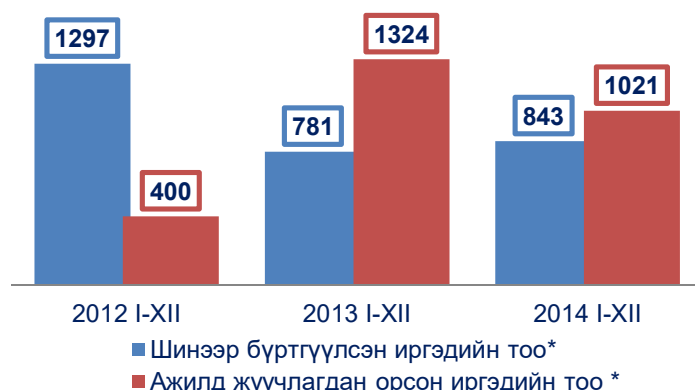
Хүснэгт 9. Шилжин ирсэн, явсан хүний тоо,сумаар, 2013, 2014 оны эцэст

Сумын нэр	Шилжин ирсэн хүн ам		Шилжин явсан хүн ам	
	2013	2014	2013	2014
Булган	463	219	734	434
Баян-Агт	92	46	122	67
Баяннуур	87	80	80	54
Бугат	208	157	108	67
Бүрэгхангай	110	167	131	69
Гурванбулаг	86	40	122	91
Дашинчилэн	97	53	91	51
Могод	47	35	109	72
Орхон	138	571	69	77
Рашаант	112	89	162	147
Сайхан	49	49	107	77
Сэлэнгэ	96	82	170	174
Тэшиг	74	73	138	95
Хангал	160	159	276	176

Хишиг-Өндөр	75	54	145	76
Хутаг-Өндөр	137	63	154	104
Бүгд	2031	1937	2718	1831

ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ

12-р сарын байдлаар Хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй ажил идэвхитэй хайж байгаа иргэд 843 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 110.0 хувиар өссөн байна.

огт боловсролгүй иргэд байна.

Нийт ажил идэвхитэй хайж байгаа иргэдийн 363 буюу 43,0 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийг боловсролын түвшнээр харуулбал: 192 буюу 22,8 хувь нь суурь, 431 буюу 51,1 хувь нь бүрэн дунд, 68 буюу 8,0 хувь нь техникийн болон тусгай мэргэжлийн, 105 буюу 12,5 хувь нь бакалаврын болон магистр, докторын боловсролтой байгаа бол 38 буюу 4,6 хувь нь бага боловсролтой, 9 буюу 1,0 хувь нь

Зураг 4. Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд, жил бүрийн эцэст

Тайлант хугацаанд 1560 ажлын байрны захиалга ирсэний 546 буюу 35,0 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарт, 214 буюу 13,7 хувь нь барилгын салбарт, 330 буюу 21,2 хувь нь үйлчилгээний салбарт, 158 буюу 10,1 хувь нь боловсруулах үйлдвэрт, 53 буюу 3,4 хувь нь уул уурхайн салбарт, 259 буюу 16,6 хувь нь бусад салбаруудад бий болсон ажлын байрны захиалга байна.

Аймгийн хөдөлмөрийн хэлтэс нь тайлант хугацаанд 1021 иргэдийг ажилд зуучилсан бөгөөд үүний 551 буюу 53,9 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Нийт ажилд зуучилагдан орсон иргэдийн дийлэнх 365 буюу 35,7 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарт ажилд орсон байна.

Хүснэгт 10. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, ажилд зуучлагдан орсон иргэд, 2013,2014 оны эцэст

Үзүүлэлт	2013		2014	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Ажил хайгч иргэн (сарын эхэнд)	781	440	606	264
Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн иргэн	32	14	533	259
Тайлант хугацаанд хасагдсан иргэн (идэвхгүйн улмаас)	47	25	296	160

Ажил хайгч иргэн /сарын эцэст/	766	429	843	363
Ажилд зуучлагдан орсон иргэн (салбараар)	1324	645	1021	551
Хөдөө аж ахуйн салбар	248	112	365	154
Уул уурхайн салбар	0	0	21	2
Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбар	228	93	116	77
Барилгын салбар	236	112	100	39
Худалдаа, үйлчилгээний салбар	84	52	77	61
Төсөв байгууллага	116	29	11	3
Зочид буудал, нийтийн хоолны үйлчилгээ	2	0	61	43
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	311	199	203	129
Эрүүл мэндийн салбар	10	8	13	9
Боловсролын салбар	46	22	25	20
Санхүү болон даатгалын үйл ажиллагаа	5	3	13	8
Бусад	38	15	16	6
Ажил хайгч иргэн (насны бүлгээр)	766	429	843	363
15-24	186	99	139	64
25-34	224	125	245	114
35-44	181	115	219	93
45-54	170	88	200	83
55-59	5	2	33	8
60+	0	0	7	1
Ажил хайгч иргэн (боловсролын түвшнээр)	766	429	843	363
Дипломын болон бакалаврын дээд	116	77	105	67
Тусгай мэргэжлийн дунд	42	29	24	17
Техникийн болон мэргэжлийн	47	23	44	15
Бүрэн дунд	379	217	431	188
Суурь	129	66	192	61
Бага	42	13	38	13
Боловсролгүй	11	4	9	2

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Нийгмийн даатгалын сан нь: 2014 оны эцэст 12351.7 сая төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлэх төлөвлөгөөтэй ажилласнаас 10061.4 сая төгрөгийг төвлөрүүлж төлөвлөгөөний биелэлт 81.4 хувь байна. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын гүйцэтгэлийг төрлөөр нь авч үзвэл 65.0 хувь нь тэтгэврийн шимтгэлийн орлого, 7.4 хувь нь тэтгэмжийн шимтгэлийн орлого, 5.1 хувь нь ҮОМШӨ (үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчин)-ний шимтгэлийн орлого, 1.7 хувь нь ажилгүйдлийн шимтгэлийн орлого, 20.8 хувь нь эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн орлого тус тус эзэлж байна. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөө өмнөх оны мөн үеэс 17 пунктээр буурсан байна.

Хүснэгт 11. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, сая төгрөг, 2013, 2014 оны эцэст

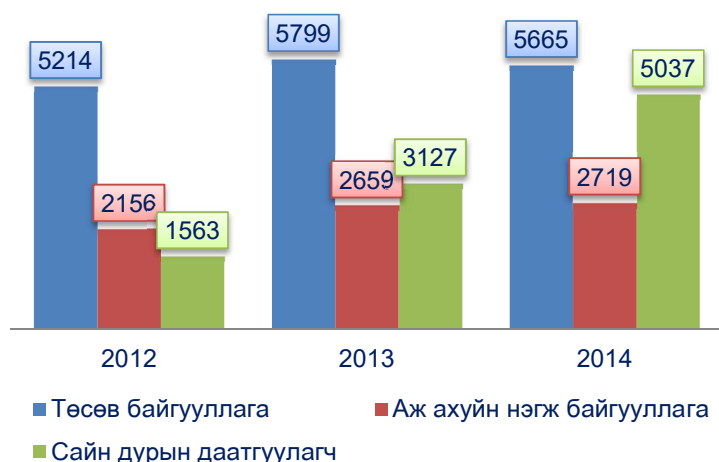
Үзүүлэлт	2013		2014		Биелэлтийн хувь (2013)	Биелэлтийн хувь (2014)
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл		

Тэтгэвэр	6312.2	6322.1	7961.0	6542.5	100.2	82.2
Тэтгэмж	626.4	640.9	858.7	735.2	102.3	85.6
ҮОШМӨ	488.7	417.1	595.9	514.5	85.4	86.3
Ажилгүйдэл	143.7	145.6	197.3	172.8	101.3	87.6
ЭМД	1841.1	1738.0	2738.8	2096.4	94.4	76.5
Нийт дүн	9412.1	9263.7	12351.7	10061.4	98.4	81.4

Тайлант хугацаанд 659 ажил олгогч, 13421 даатгуулагчийг нийгмийн даатгалд хамруулсан нь өмнөх оны мөн үеэс ажил олгогч 105.9 хувиар, даатгуулагч 115.8 хувиар өссөн байна.

Нийт даатгуулагчийн 42.2 хувь нь төсөвт байгууллагын, 20.3 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 37.5 хувь нь сайн дурын даатгуулагч байна.

Зураг 5. Нийгмийн даатгалд даатгуулагч, оноор

Нийгмийн даатгалд даатгуулагчийн тоо 2014 онд 13421 болсон нь өмнөх оны мөн үеэс 115.8 хувиар өссөн байна. Үүний дотор сайн дурын даатгуулагын тоо 2012 оноос 3.2 дахин, 2013 оноос 161.0 хувиар өсчээ.

Жилийн эцсийн байдлаар нийгмийн даатгалын сангууд 24004.8 сая төгрөгийг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеэс 4783.2 сая төгрөг буюу 124.9 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 12. Нийгмийн даатгалын сангуудын зардал, сая.төг, 2013, 2014 он

Үзүүлэлт	2013			2014			Гүйцэтгэлийн хувь	
	Хүний тоо	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хүний тоо	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	2013	2014
Тэтгэврийн даатгалын сан	7013	16968.7	16730.1	7800	20860.7	20850.9	98.6	100.0
Тэтгэмжийн даатгалын сан	71	264.3	195.5	1910	895.3	897.1	74.0	100.2
ҮОМШӨДаатгалын сан	125	219.8	187.8	79	266.1	204	85.4	76.7
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	1693	772.6	728.2	206	175.3	163.8	94.3	93.4

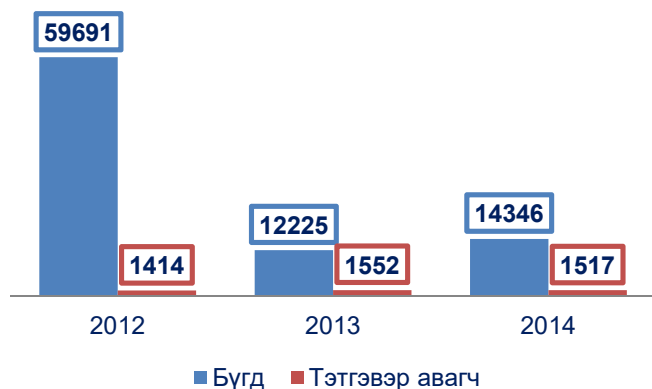
ЭМДаатгалын сан	43072	1523.5	1380.0	50583	2025.8	1889	90.6	93.2
Нийт дүн	51974	19748.9	19221.6	60578	24223.2	24004.8	97.3	99.1

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ: Аймгийн нийгмийн халамж үйлчилгээний хэлтэс нь оны эцсийн байдлаар өссөн дүнгээр 14346 иргэнд халамжийн үйлчилгээг үзүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 117.3 хувиар өссөн байна. Нийт олгосон тэтгэмжийн 1630,1 сая төгрөг буюу 33.8 хувийг халамжийн тэтгэвэр эзэлж байна.

Хүснэгт 13. Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэмж, сая төгрөг, 2013, 2014 он

Үзүүлэлт	2013		2014	
	Хүний тоо	Гүйцэтгэл	Хүний тоо	Гүйцэтгэл
Олгосон тэтгэвэр	1441	1622.6	1517	1630.1
Олгосон тэтгэмж, үүнээс:	925	527.7	1197	656.7
Ахмад настанг асарч буй иргэнд (НМТэтгэмж*)	435	250.0	574	316.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэнд (НМТэтгэмж*)	293	161.3	380	200.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч буй иргэнд (НМТэтгэмж*)	170	100.5	216	126.7
Бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авсаны тэтгэмж	27	15.9	27	14.0
Жирэмсэн хөхүүл хүүхэдтэй эхийн тэтгэмж	2081	680.4	1981	712.9
Ахмад настанд үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	454	95.8	1164	214.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	92	98.6	397	137.4
ОНОТ халамжийн үйлчилгээ	63	43.0	225	48.5
АЦАНастанд үзүүлсэн хөнгөлөлт үйлчилгээ	40	81.8	58	68.1
АДЗөвлөлийн урамшуулал	119	19.6	119	19.9
Эхийн алдарт одонгийн тусламж	5127	704.3	5270	722.5
Амьжиргаа дэмжих сангаас олгосон тусламж	958	417.5	1221	490.6
Хүнс тэжээл хөтөлбөр		119.6		122.0
Халамжийн үйл ажиллагааны зардал		170.0		5.2
Нийт дүн	12225	4580.9	14346	4828.0

Зураг 6. Нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж авагчид, оноор

ЭРҮҮЛ МЭНД

Оны эцсийн байдлаар аймаг, сумын эмнэлэгүүдэд 852 эх амаржиж, 858 хүүхэд төрсөн байна. Тайлант хугацаанд эхийн эндэгдэл гараагүй бөгөөд амьгүй төрөлт 1, гэрийн төрөлт 6 байна. Харин 1 хүртэлх насандаа 12 хүүхэд эндсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй адил байна.

Жилийн эцсийн байдлаар 403 халдварт өвчин гарсан өмнөх оноос 28.2 хувиар буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 54.8 хувийг бэлэгсийн замын халдварт өвчин, 33.9 хувийг амьсгалын замын халдварт өвчин, 6.7 хувийг арьсны халдварт өвчин, 4.6 хувийг бусад халдварт өвчин эзэлж байна. Нийт халдварт өвчний гаралт өмнөх оноос буурсан хэдий ч бэлэгсийн замын халдварт өвчний нийт өвчлөлд эзлэх хувь өмнөх оноос 20.6 пунктээр нэмэгдсэн байна. Нийт халдварт өвчний дийлэнх хувийг эзэлж байгаа бэлэгсийн замын халдварт өвчин 1000 хүн тутамд 3.6 тохиолдол байна.

Хүснэгт 14. Аймгийн хэмжээнд гарсан халдварт өвчин, өвчний төрлөөр, жил бүрийн эцэст

	2011	2012	2013	2014	$\frac{2014\%}{2013}$
Нийт гарсан халдварт өвчин	1076	802	569	403	70.8
Гэдэсний халдварт өвчин	489	214	45	10	22.2
Амьсгалын замын халдварт өвчин	80	173	280	137	48.9
Байгалын голомтот халдварт өвчин	8	7	10	8	80.0
Бэлэгсийн замаар дамжих халдварт өвчин	480	376	195	221	113.3
Арьсны халдварт өвчин	19	32	39	27	69.2

Хүснэгт 15. Эрүүл мэндийн газарт бүртгэгдсэн төрөлтийн үзүүлэлт, жил бүрийн эцэст

Үзүүлэлт	2012	2013	2014	$\frac{2014\%}{2013}$
Амаржсан эхийн тоо	786	878	852	97.0
Амьд төрсөн хүүхэд	793	880	858	97.5

Эхийн эндэгдэл	-	-	-	-
Амьгүй төрөлт	4	4	1	25.0
Гэрийн төрөлт	3	5	6	120.0
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	17	12	12	100.0
Перинаталь эндэгдэл	13	11	8	72.7
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	21.4	13.6	14.0	102.9

БАЙГАЛЬ ОРЧИН

Ногоон байгууламж: Оны эцсийн байдлаар 367 байгууллага, аж ахуй нэгжийн 6828 албан хаагчид 301.1 мянган м² талбайг зүлэгжүүлэн 202.4 сая төгрөгийн 113280 ширхэг мод, бутыг тарьж суулган ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлсэн байна. Тайлант хугацаанд байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас 12 суманд тус бүр 10.0 сая төгрөг, Бугат, Дашинчилэн, Рашаант, Хангал, Хутаг-Өндөр сумдад тус бүр 20.0 сая төгрөг нийт 150.0 сая төгрөгийг олгосноор ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэхэд сум бүр 0.5-1 га талбайг шинээр хашиж, хамгаалсан нь өмнөх оноос ногоон байгууламж 2 дахин нэмэгдлээ.

Хүснэгт 16. Ойжуулалт, нөхөн сэргээлт, оноор

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Ойжуулсан талбай	га	779	496	63.7
Тарьсан модны тоо	мян.ш	73.3	113.2	154.4
Үүнээс: Шилмүүст	мян.ш	1.3	8.2	630.8
Навчит	мян.ш	40	79.4	198.5
Бут сөөг	мян.ш	32.0	25.6	80.0
Улсын ойн санд шилжүүлсэн	га	-	-	-

Ойжуулалт нөхөн сэргээлт:

Тайлант онд “Ногоон хэрэм цөлжилтөөс хамгаалах туслах зурвас”-ын ажлыг 72 га, ойжуулалтын ажлыг 424 га, нийт 496 га талбайд ойжуулалт, нөхөн сэргээлтийн хийж, 239 иргэнийг түр ажлын байраар хангасан байна.

Үр тариа, суулгалт: 9 сумын 11 мод үржүүлгийн газарт нарсны 24 кг, шинэсний 25 кг үр тарьж, 2488.8 мянган ширхэг тарьц суулгацыг ургуулж ажилласан байна.

Хүснэгт 17. Үр бэлтгэлт, тарьц суулгалт

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Бэлтгэсэн үр боргоцой	кг	50	12	24.0
Хүлэмжинд тарьсан	мян.ш			0.0
үүнээс: нарсны үр	кг	16	24	150.0
шинэсний үр:	кг	12	25	208.3
2 настай тарьцын тоо	мян.ш	895.7	865.4	96.6

Ил талбайд тарьсан тарьцын тоо	мян.ш	2518.0	2488.8	98.8
үүнээс: Шилмүүст	мян.ш	2278.9	1978.9	86.8
Навчит	мян.ш	167.3	419.6	250.8
Бүт сөөг	мян.ш	71.7	90.3	125.9

Уул уурхайн нөхөн сэргээлт: Жилийн эцсийн байдлаар техникийн нөхөн сэргээлт 33 га талбайд хийсэн нь өмнөх оноос 166.7 хувиар, биологийн нөхөн сэргээлт 8.5 га талбайд хийсэн нь өмнөх оноос 180.9 хувиар тус тус өсчээ.

Хүснэгт 18. Уул уурхайн нөхөн сэргээлт

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Биологийн нөхөн сэргээлт	га	4.7	8.5	180.9
Техникийн нөхөн сэргээлт	га	19.8	33.0	166.7

ГЭМТ ХЭРЭГ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Оны эцсийн байдлаар нийт 352 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 35 хэргээр буюу 9.1 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 167 буюу 47.4 хувь нь өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг эзэлж байна. Нийт бүртгэгдсэн өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулбал 30 хэргээр буюу 15.2 хувиар буурчээ. Үүнээс хулгайн гэмт хэрэг 145 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 21.6 хувиар буурчээ. Бүртгэгдсэн хулгайн гэмт хэргийн 74 буюу 51.0 хувийг малын хулгайн гэмт хэрэг эзэлж байна. Үйлдэгдсэн малын хулгайн гэмт хэрэг өнгөрсөн оны мөн үеэс 22.1 хувиар, нийт хулгайн гэмт хэрэгт эзлэх жин нь 0.3 пунктээр тус тус буурсан байна. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн илрүүлэлт 65.8 хувь байгаа өнгөрсөн оны мөн үеэс 7.8 пунктээр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 19. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, хэргийн ангилал, төрлөөр, жил бүрийн эцэст

Хэргийн төрөл	2010	2011	2012	2013	2014
Бүртгэгдсэн хэрэг-Бүгд	243	249	300	387	352
Гэмт хэргийн ангиллаар					
Хөнгөн	104	75	114	139	131
Хүндэвтэр	114	148	166	214	190
Хүнд	15	20	13	25	23
Онц хүнд	10	6	7	9	8
Гэмт хэргийн төрлөөр					
Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	71	70	78	117	106
Хүнийг санаатай алах	4	5	6	6	4
Бусдыг болгоомжгүй алах	1	2	1	3	2
Бусдын бие мах бодод гэмтэл учруулах	49	63	68	105	93
Амиа хорлосон	17	-	3	3	7
Золгүй явдлаас нас барсан	-	-	-	-	-

Хүний эрх, эрх чөлөө алдар хүнд, нэр төрийн эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-	-	-
Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэг	4	3	5	6	8
Иргэдийн улс төрийн болон бусад эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-	1	-
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	96	121	147	197	167
Хулгай	84	113	127	185	145
Булаалт	-	-	1	2	1
Дээрэм	-	3	4	4	3
Залилан	5	2	4		5
Завших, үрэгдүүлэх	7	3	2	2	6
Бусад	-	-	9	4	7
Аж ахуйн эсрэг гэмт хэрэг	6	1	-	1	-
Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	8	11	7	14	11
Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	2	-	2	-	4
Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг	17	6	20	6	12
Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	33	32	40	37	39
Захиргааны журмын эсрэг гэмт хэрэг	-	3	1	5	3
Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	-	1	-	-	1
Албан тушаалын гэмт хэрэг	6	1	-	3	1
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-	-	-
Компьютерийн мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-	-	-

Зураг 7. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, илрүүлэлтийн хувь

Тайлант хугацаанд гэмт хэргийн улмаас иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагад оны үнээр 986.9 сая төгрөгийн хохирол учирч үүний 59.4 хувийг гэм буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн байна.

Жилийн эцсийн байдлаар гэмт хэргийн улмаас 31 хүний амь нас хохирсон нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 119.2 хувиар согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 103.4 хувиар, бүлгээр үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 119.1 хувиар тус тус өсч, 131 хүн гэмтсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 8.4 буурсан буурчээ.

2014 онд үйлдэгдсэн гэмт хэргийн 190 буюу 53.9 хувь нь хүндэвтэр хэрэг эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 1.4 пунктээр буурсан байна. Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг 106 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 20. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сум	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	67	75	92	96	91

Булган аймгийн нийгэм эдийн засгийн байдлын 2014 оны 12-р сарын танилцуулга

Баян-Агт	0	9	16	12	20
Баяннуур	8	3	3	10	10
Бугат	17	14	14	22	22
Бүрэгхангай	9	9	15	22	16
Гурванбулаг	11	11	10	18	19
Дашинчилэн	12	18	8	11	16
Могод	13	13	5	14	8
Орхон	8	21	25	34	28
Рашаант	18	20	16	11	14
Сайхан	19	17	17	32	19
Сэлэнгэ	14	14	22	12	13
Тэшиг	9	10	6	17	7
Хангал	16	21	19	29	27
Хишиг-Өндөр	17	8	13	17	19
Хутаг-Өндөр	11	10	19	30	23
Бүгд	249	273	300	387	352

Хүснэгт 21. Хулгайн гэмт хэрэг, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сум	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	23	33	35	41	26
Баян-Агт	0	3	12	6	16
Баяннуур	6	1	1	7	8
Бугат	5	9	7	12	7
Бүрэгхангай	4	5	8	7	2
Гурванбулаг	6	8	6	5	8
Дашинчилэн	5	11	4	6	6
Могод	9	10	3	9	4
Орхон	2	3	11	15	14
Рашаант	7	13	7	3	10
Сайхан	5	4	6	25	16
Сэлэнгэ	2	3	10	6	5
Тэшиг	3	2	0	12	2
Хангал	1	3	3	7	3
Хишиг-Өндөр	4	4	4	7	11
Хутаг-Өндөр	4	4	10	17	7
Бүгд	86	116	127	185	145

Хүснэгт 22. Малын хулгайн гэмт хэрэг, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сум	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	3	2	8	8	4
Баян-Агт	0	2	10	5	7
Баяннуур	3	1	0	6	8
Бугат	1	6	3	6	6
Бүрэгхангай	3	5	5	4	2
Гурванбулаг	4	6	3	4	5

Булган аймгийн нийгэм эдийн засгийн байдлын 2014 оны 12-р сарын танилцуулга

Дашинчилэн	4	11	3	4	3
Могод	4	9	3	4	4
Орхон	1	1	10	10	8
Рашаант	3	12	4	1	6
Сайхан	2	1	5	23	12
Сэлэнгэ	1	3	5	2	2
Тэшиг	2	0	0	5	
Хангал	0	2	2	4	1
Хишиг-Өндөр	2	3	3	2	3
Хутаг-Өндөр	2	4	5	7	3
Бүгд	35	68	69	95	74

Хүснэгт 23. Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг, сумаар, жил бүрийн эцэст

	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	5	8	7	7	4
Баян-Агт	0	0	0	2	0
Баяннуур	1	0	0	3	1
Бугат	6	1	4	2	3
Бүрэгхангай	0	0	4	1	2
Гурванбулаг	1	1	2	3	2
Дашинчилэн	3	2	1	1	7
Могод	1	1	0	0	0
Орхон	1	5	3	5	0
Рашаант	3	2	7	2	2
Сайхан	0	1	2	0	0
Сэлэнгэ	2	2	3	2	1
Тэшиг	2	1	1	0	0
Хангал	2	4	4	4	9
Хишиг-Өндөр	1	0	0	2	1
Хутаг-Өндөр	4	2	2	3	2
Бүгд	32	30	40	37	34

Хүснэгт 24. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, жил бүрийн эцэст

Үзүүлэлт	2010	2011	2012	2013	2014
	сая төгрөг				
Учирсан хохирол-Бүгд	404.9	368.9	401.6	1008.3	986.9
Үүнээс					
ААНБайгууллагад		12.6	2.6	158.3	174.9

Иргэдэд		356.3	399.0	850.0	812.0
Нөхөн төлүүлсэн	244.5	199.2	293.8	572.9	586.7
Нөхөн төлүүлэлтийн хувь	60.4	54.0	73.2	56.8	59.4

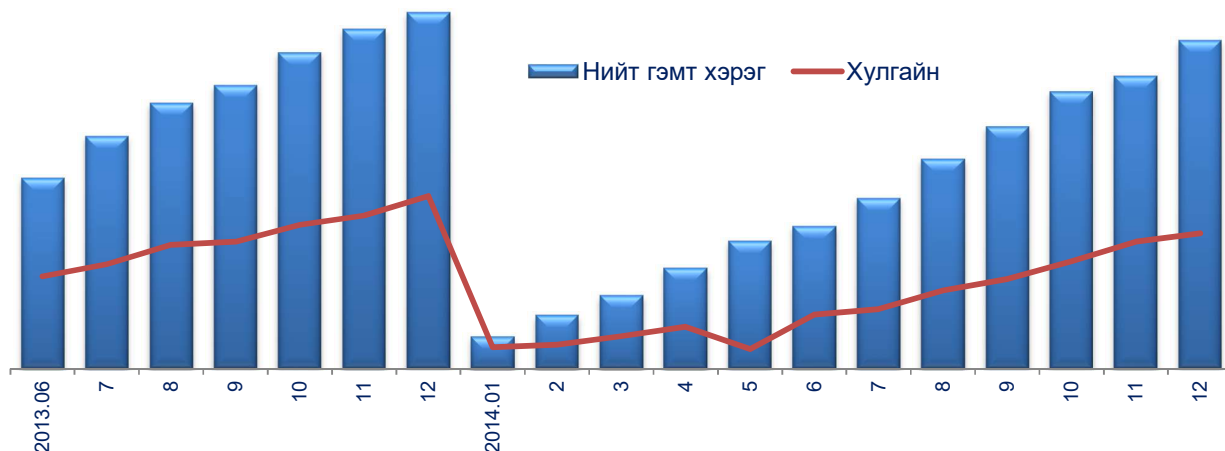
Хүснэгт 25. Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд, хүйсээр, жил бүрийн эцэст

Үзүүлэлт	2010	2011	2012	2013	2014
Бүгд	230	258	285	397	358
Үүнээс					
Эмэгтэйчүүд	31	17	18	31	35
17 хүртэлх насны хүүхэд	14	22	15	20	31

Зураг 8. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, нөхөн төлүүлэлтийн хувь

Зураг 9. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, үүнээс хулгайн гэмт хэрэг, 2013, 2014 оны сар бүрээр

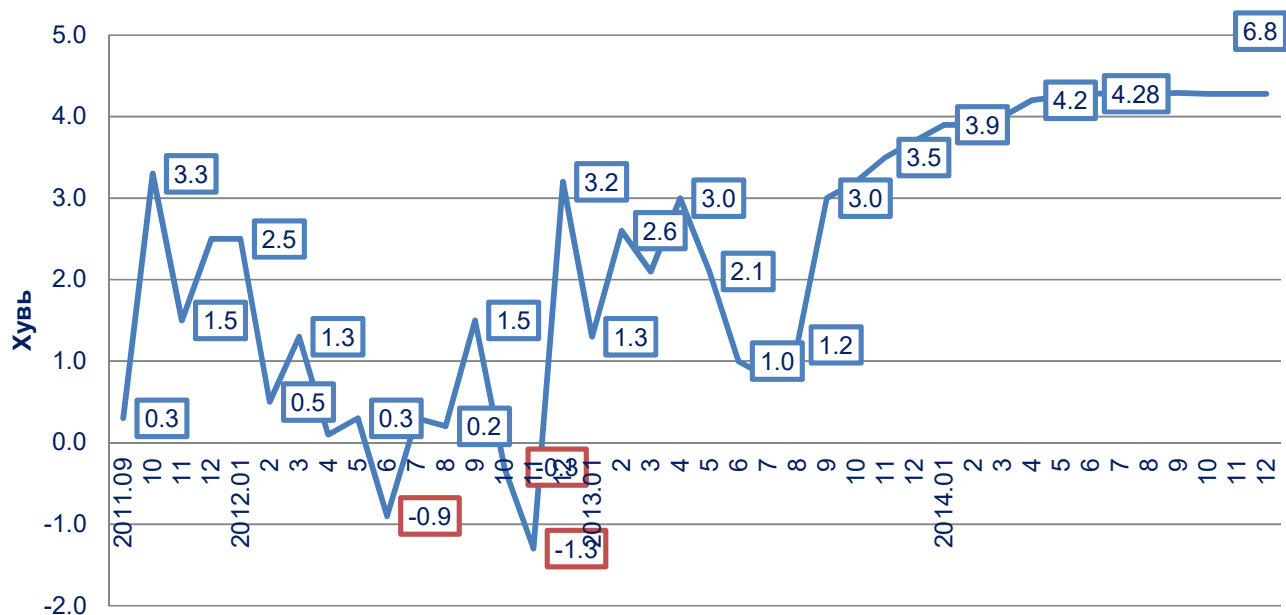
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Өргөн хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнийн ажиглалтыг Булган сум болон хүн ам ихтэй томоохон сумдыг сонгон хийж байна. Жилийн эцсийн байдлаар хэрэглээний бараа үйлчилгээний ерөнхий индекс 110.5 хувиар, өмнөх сараас 106.8 хувиар тус тус өссөн байна.

Бараа үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтөд хүнсний бараа, ундаа, ус бүлгийн дүнгээрээ 106.0 хувиар, согтууруулах ундаа архи тамхи бүлгийн дүнгээрээ 105.3 хувиар, хувцас бөс бараа бүлгийн дүнгээрээ 121.6 хувиар, эм эмнэлэгийн үйлчилгээ бүлгийн дүнгээрээ 131.1 хувиар төдийгүй дийлэнх бараа үйлчилгээ бүлгийн дүнгээрээ өссөн нь нөлөөлж байна. (сарын өөрчлөлтийг Зураг 10. харуулав.)

Зураг 10. Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс, өмнөх сар=100%, 2011-2014 он, сараар

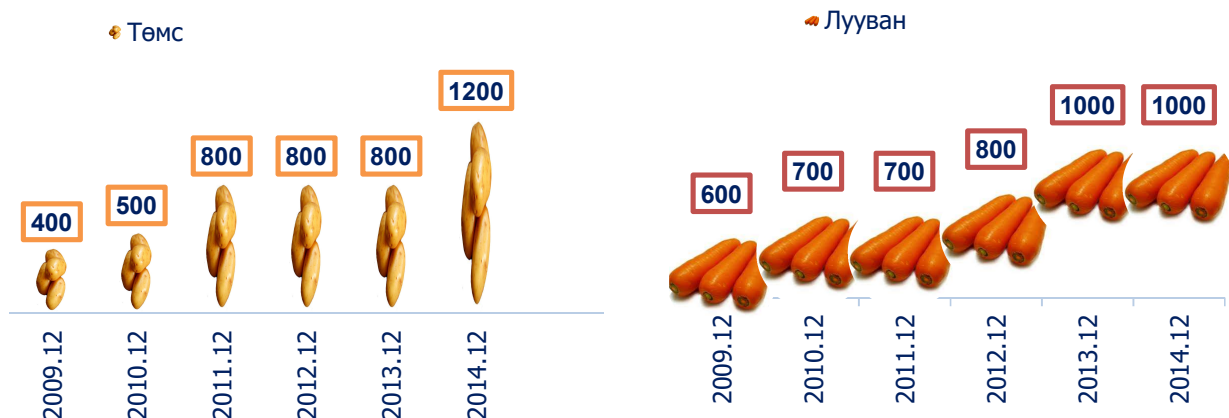

Хүснэгт 26. Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс, барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	$\frac{2014-12}{2013-12}$	$\frac{2014-12}{2014-12}$	$\frac{2014-12}{2014-11}$
Ерөнхий индекс	146.4	99.4	106.8
Хүнсний бараа, ундаа, ус	145.5	106.0	106.0
Согтууруулах ундаа, тамхи	191.2	105.3	105.3
Хувцас, бөс бараа гутал	209.3	121.6	121.6
Орон сууц, ус цахилгаан, түлш	130.4	99.5	99.5
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	139.3	93.0	93.0
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	148.1	131.1	131.1
Тээвэр	137.6	102.0	102.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	111.6	111.8	111.8
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	132.4	108.8	108.8
Боловсролын үйлчилгээ	164.1	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	234.8	121.1	121.1
Бусад бараа, үйлчилгээ	140.2	106.6	106.6

Зураг 12. Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, 2009-2014 оны 12 сард

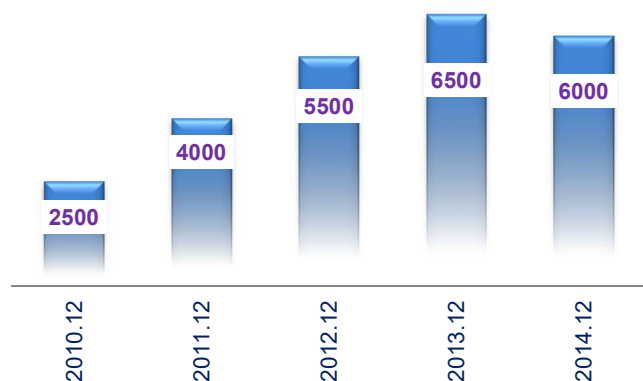

Хүснэгт 27. Хүнсний гол нэр төрлийн барааны 7 хоногийн ажиглалт 2014 оны 12-р сар, 2015 оны эхний 7 хоног

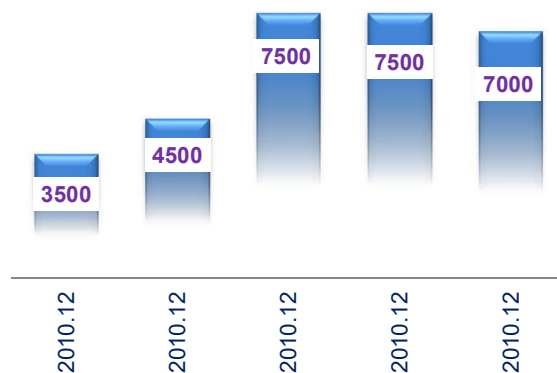
Барааны нэр төрөл		2014 XII/24	2014 XII/31	2014 I/07	14.I/07 14.XII/03
"Алтан тариа" гурил	дээд, савласан	1400	1400	1400	100.0
	I зэрэг, задгай	960	960	960	100.0
Орон нутгийн гурил	"Хангай" 1-р гурил	900	900	900	100.0
	"Орхон мандал" 1-р гурил	900	900	900	100.0
Талх "Ундрах" аймгийн үйлвэр		900	900	900	100.0
Цагаан будаа		2400	2400	2400	100.0
Элсэн чихэр		1800	1800	1800	100.0
Сүү	Задгай	1500	1500	1500	100.0
	"Цэвэр сүү"	2750	2750	2750	100.0
Ургамлын тос, "Кларина"		3900	3900	3900	100.0
Мах	Үхрийн	7000	7000	7000	100.0
	Хонины	5500	5500	5000	90.9
	Адууны	6000	5000	5000	100.0
	Ямааны	4500	4500	4500	100.0
Ногоо	Төмс /монгол/	1200	1000	1000	100.0

Лууван /монгол/	1000	1000	1000	100.0
Байцаа /хятад/	1000	1000	1000	100.0
Манжин /монгол/	1500	1500	1500	100.0
Сонгино /монгол/	2000	2500	2500	100.0
Сонгино /хятад/	1500	1500	1500	100.0
Сармис	300	300	300	100.0

Зураг 13. Нэг кг хонины махны үнэ, төгрөг

Зураг 14. Нэг кг үхрийн махны үнэ, төгрөг

Хүснэгт 28. Хүнсний гол нэр төрлийн барааны ажиглалт, жил бүрийн 12-р сар, төгрөг

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2011	2012	2013	2014
"Алтан тариа" гурил /задгай/	I зэрэг	кг	880	880	900	960
	II зэрэг	кг	700	700	700	900
Будаа	Цагаан	кг	1800	1800	2200	2300
	Шар	кг	1500	1500	1600	1700
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	1800	1800
Хонины мах	ястай	кг	4000	5500	6500	6000
	цул	кг	4000	5500	6500	6000
Үхрийн мах	ястай	кг	4500	7500	7500	7000
	цул	кг	4500	6500	7500	7000
Адууны мах		кг	4500	3500	4500	5000
Ямааны мах		кг	3200	4000	5500	4000
Сүү	задгай	л	1200	1200	1300	1500
	"Цэвэр сүү"	л	1833	1800	1850	2750
Байцаа	монгол	кг	900	800	800	1000
Лууван	монгол	кг	800	800	1000	1000
Манжин	монгол	кг	800	800	1500	1500
Төмс	монгол	кг	800	800	800	1200
Сонгино	хятад	кг	1000	1200	1500	1500
Сармис, булцуу		кг	300	300	300	300
Ургамлын тос		л	2767	3000	3500	3700
Өндөг		ш	250	250	400	400
Талх "Ундрах" орон нутгийн		ш	500	650	700	900

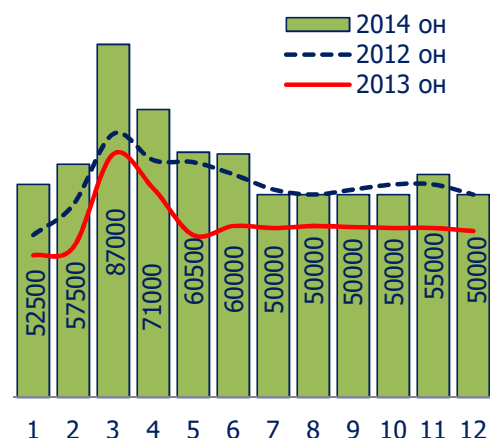
Хүснэгт 29. Малын түүхий эдийн дундаж үнэ,

Зураг 15. Ямааны ноолуурын үнэ, жил

2013, 2014 оны 12-р сар

	2013 он XII сар	2014 он	
		XI сар	XII сар
Адууны шир	30000	40000	40000
Үхрийн шир 1.8-2.3 метрийн хэмжээтэй	30000	40000	40000
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш хэмжээтэй	40000	50000	55000
Хонины арьс	10000	5000	5000
Ямааны арьс (ноолуургүй)	6000	3000	3000
Ямааны ноолуур	41750	55000	50000

бүрийн 1-12 сар

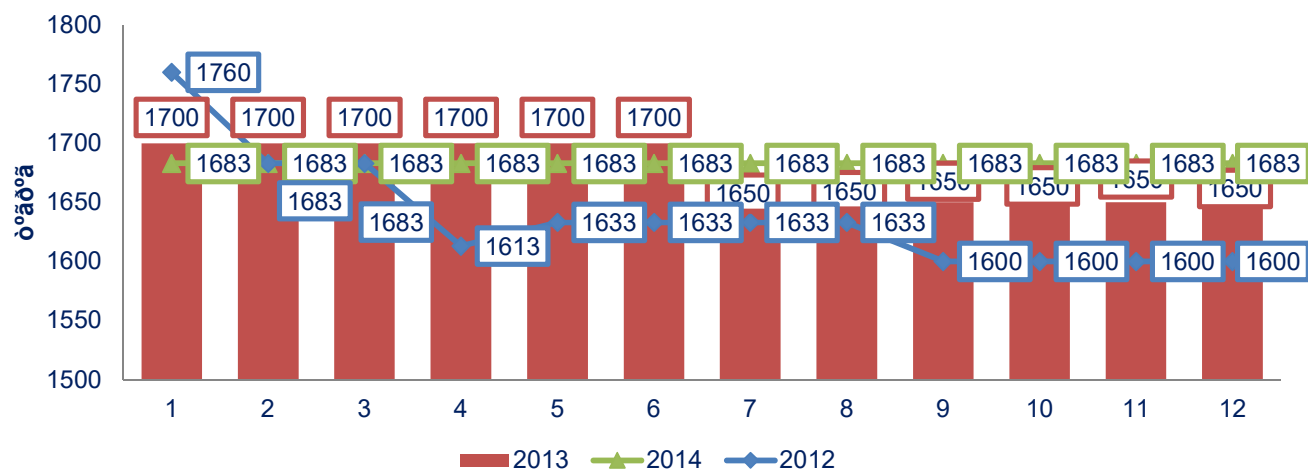

Хүснэгт 30. Нэг литр шатахууны үнэ, 2015.01.07-ны байдлаар, төгрөг

ШТС	АИ 95	АИ 92	АИ 80	Дизиль түлш	Газ
Шунхлай	0	1710	1540	1800	0
Тэс	0	1700	1530	1790	0
Магнай трейд	0	1710	1540	1800	0
Жаст ойл	0	1710	1540	1800	0
Петровис	1900	1710	1540	1800	0
Газ	0	0	0	0	1500

Шатахууны дундаж үнийн 3 жилийн харьцуулалтыг харахад 2012 оны 1-р сард 1 литр шатахууны дундаж үнэ 1760 төгрөг байснаа оны эцэст 1600 төгрөг болж 9.0 хувиар буурсан бол 2013 оны эхэнд 1700 төгрөг байснаа оны эцэст 1650 төгрөг болж 2.9 хувиар буурчээ. Харин 2014 онд 1 литр шатахуун дундаж үнэ тогтвортой 1683 төгрөг байсан байна. Тайлант хугацааны шатахууны дундаж үнийг өмнөх онтой харьцуулахад 0.1 хувиар буурсан байна.

Зураг 16. Шатахууны дундаж үнэ, жил бүрийн 1-12 сар

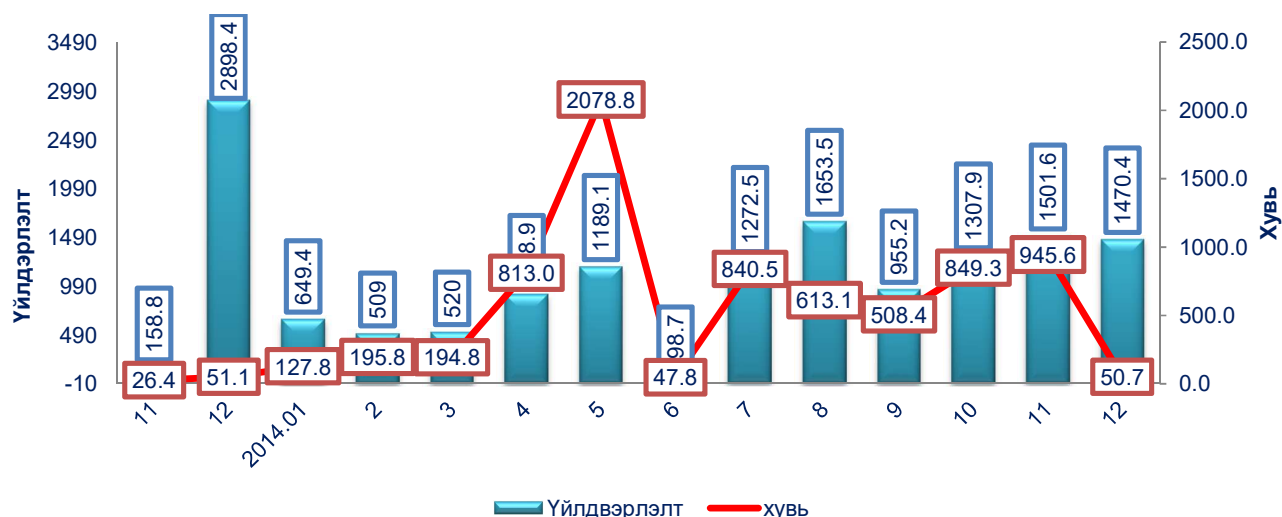

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аймгийн аж үйлдвэрийн салбар нь оны эцсийн байдлаар 16677.6 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 9857.2 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад үйлдвэрлэлт 3.2 дахин, борлуулалт 167.8 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 17. Аж үйлдвэрийн 2013-2014 оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, сая төгрөг

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийг өнгөрсөн онтой харьцуулахад уул уурхайн олборлох салбарын үйлдвэрлэлт 2.9 дахин, дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэл 3.4 дахин, боловсруулах аж үйлдвэр 3.7 дахин тус тус өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн борлуулалт: Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтыг дотоодын зах зээлд борлуулсан байна. Нийт борлуулалтын 44.2 хувийг үр тарианы гурил цардуул малын тэжээл, 39.2 хувийг дулааны эрчим хүч усан хангамжийн салбарт борлуулсан бол 16.6 хувийг бусад салбарын борлуулалт эзэлж байна

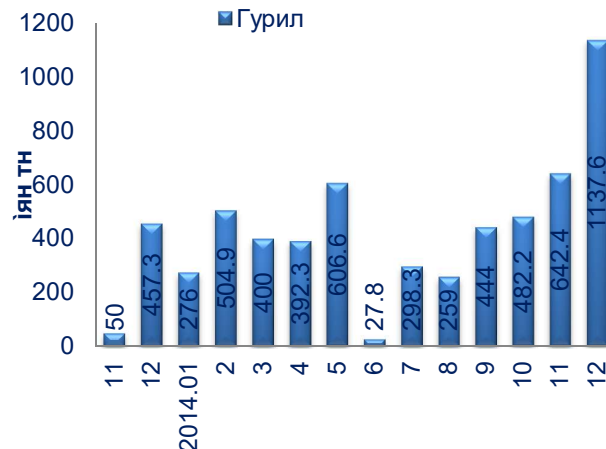
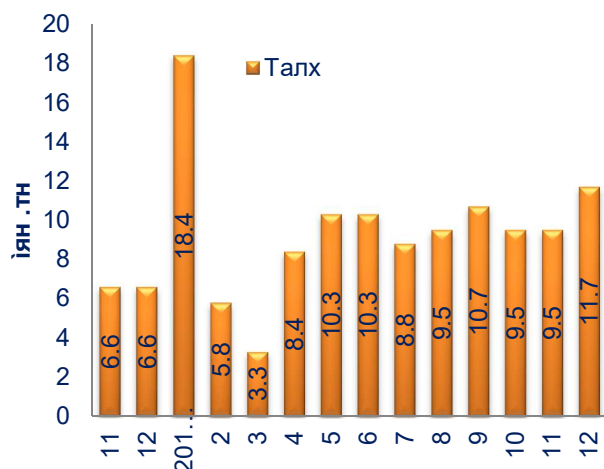
Хүснэгт 31. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эцэст, сая төгрөг

Салбараар	2013	2014	<u>2014 %</u> 2013
Чулуун нүүрс	735.9	752.2	102.2
Бог будаа	55.2	13.8	25.0
Төмрийн хүдэр	2465.5	1337.0	54.2
Төмрийн хүдрийн баяжмал	0.0	7295.6	
Дулааны эрчим хүч	275.2	965.6	350.9
Утсан, чанасан болон бусад боловсруулалт хийсэн махан бүтээгдэхүүн	0.0	23.0	
Бүх төрлийн ногооны консерв	1.2	0.0	0.0
Бяслаг	132.8	26.5	19.9
Гурил Дээд	0.0	5.3	
Гурил I зэрэг	818.0	3788.4	463.1
Гурил II зэрэг	66.5	1033.9	1554.7
Арвайн гурил	45.3	15.5	34.3
Хивэг	90.2	432.4	479.5
Нарийн боов	209.1	176.8	84.6

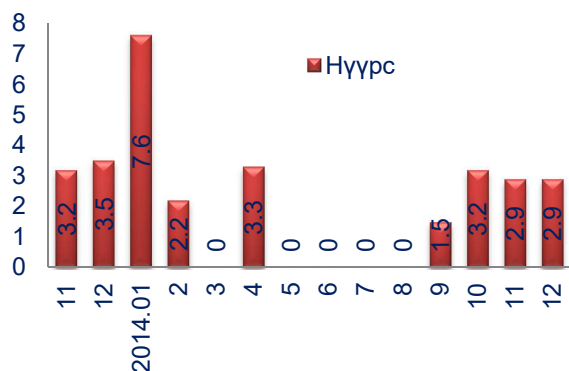
Хэвийн боов	33.6	33.1	98.3
Талх	62.0	90.2	145.6
Хэрчсэн гурил	2.0	2.6	129.0
Банш, бууз, хуушуур	16.5	0.0	0.0
Сүлжмэл урт, богино оймс, оймс	0.0	0.9	
Ноосон плате, банзал	0.0	12.1	
Ноосон цамц	0.0	19.9	
Монгол дээл,тэрлэг	33.5	68.6	204.8
Өмд	0.0	4.0	
Хүүхдийн платъе	0.0	3.2	
Өвлийн малгай	0.0	4.0	
Монгол гутал	1.9	0.0	0.0
Буриад гутал	5.7	34.1	600.8
Модон торх, хувин	0.0	1.9	
Хүснэгт маягт	0.0	1.1	
Буйдан, диван, бусад зөөлөн ор, сандал	0.0	0.8	
Гэрийн бусад модон тавилга	15.6	19.7	126.4
Түгээсэн цэвэр ус	123.4	384.4	311.4
Сувагжуулалт	42.7	131.1	307.3
Нийт	5231.7	16677.6	318.8

Хүснэгт 32. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт, салбараар, оны үнээр, сая төгрөг

Салбараар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт		
	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	2454.7	1742.4	70.9
Нүүрс олборлолт	870.0	610.3	70.2
Төмрийн хүдэр олборлолт	1585.7	1132.1	71.4
Бусад ашигт малтмал олборлолт			
Боловсруулах үйлдвэр	2171.3	4910.2	226.1
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт	2100.7	4690.1	223.3
Мах загас, ногоо, тос боловсруулалт	0	34.6	
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	104.4	7.8	7.5
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	1544.2	4175.4	270.4
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	452.0	472.3	104.5
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	0	63.0	
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	40.3	144.7	359.1
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	6.8	9.6	141.2
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	23.7		
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл			
Бусад үйлдвэрлэл		2.7	
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	1247.6	3204.5	256.8
Цахилгаан, дулаан, уур, усан хангамж	1247.6	3204.5	256.8
Дүн	5873.8	9857.2	167.8

Зураг 22. Нүүрс олборлолт, мян.тн

Зураг 23. Нарийн боов үйлдвэрлэлт, мян.тн

БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВРЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Оны эцсийн байдлаар барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэл оны үнээр 12175.0 сая төгрөгт хүрсэн байна. Барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэлийн 46.8 хувийг шинээр баригдаж байгаа орон сууцны барилгын ажлын гүйцэтгэл, 26.0 хувийг их засварын ажлын гүйцэтгэл, 27.2 хувийг үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, бусад барилга байгууламжийн ажлын гүйцэтгэл эзэлж байна.

сая төгрөг, 2014 он

Сум	Орон сууцны барилга	Үйлдвэрийн	Худалдаа, үйлчилгээний	Зочид буудал	Эмнэлэг	Албан Контор	Орон сууцны бус бусад (агуулах, гарааш)	Инженерийн байгууламж	Их засвар-бүгд	Нийт дүн
Баян-Агт										0
Баяннуур				70.0						70.0
Бугат			69.6		22.0			40.0		131.6
Булган	5695.0		119.9			21.0	35.0	114.6	1552.2	7537.7
Бүрэгхангай							282.0	271.9	79.8	633.7
Гурванбулаг								115.0		115.0
Дашинчилэн			515	15		203.2		42.0	374.0	1149.2
Могод					23			134.8	589.0	612.0
Орхон								29.8	160.0	189.8
Рашаант									411.0	411.0
Сайхан								182.5		182.5
Сэлэнгэ								45.0		45.0
Тэшиг			30.4					82.3	10.9	123.6
Хангал		30.0	50.0			15.0	54.9			149.9
Хишиг-Өндөр										0
Хутаг-Өндөр			24.0		800.0					824.0
Дүн	5695.0	30.0	809.0	85.0	845.0	239.0	371.9	1057.9	3176.9	12175.0

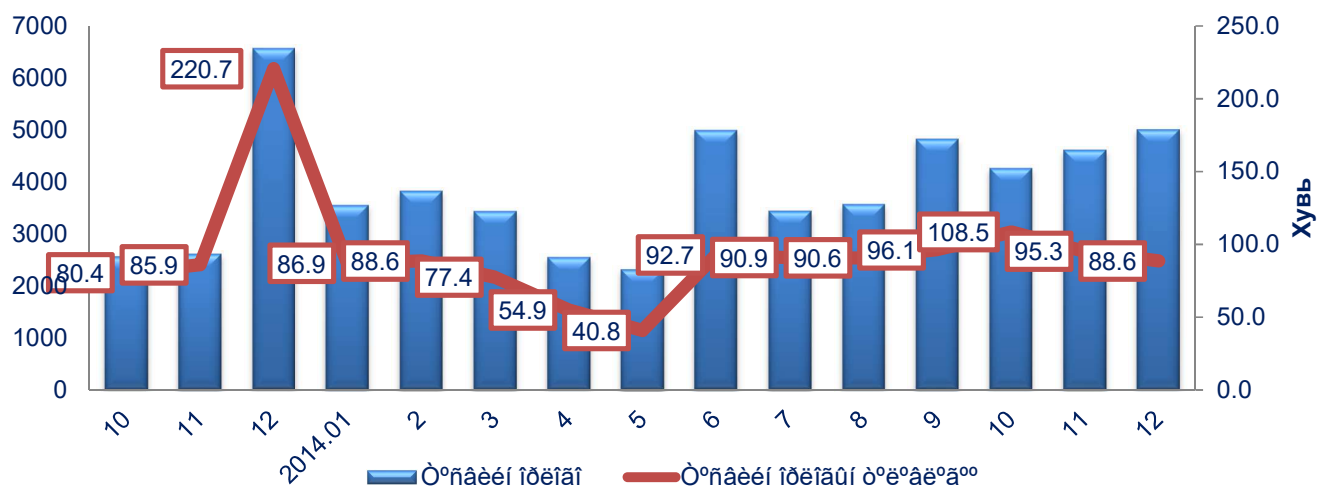
АЙМГИЙН ТӨСӨВ

Аймгийн төсвийн нийт орлого ба тусламжийн дүн 12-р сарын байдлаар 50.1 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 6.4 тэрбум төгрөгөөр буюу 11.3 хувиар дутуу бүрдсэн байна. Төсвийн нийт орлогын 35.2 хувийг урсгал орлого, 34.1 хувийг татварын орлого, 30.4 хувийг тусламжийн орлого буюу (улсын төсвийн санхүүгийн дэмжлэг, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг, тусгай зориулалтын сангийн орлогын шилжүүлэг) эзэлж байна.

Нийт татварын орлогын 24.6 хувийг хүн амын орлогын албан татварын орлого, 71.9 хувийг бусад татвар, төлбөр хураамжийн орлого (Усны, ой, газар гэх мэт....) эзэлж байна.

сар бүрээр, сая төгрөг

Хүснэгт 34. Аймгийн орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөө, биелэлт, 2013, 2014 оны эцэст

Орлогын нэр, төрөл	2013		2014		2013	2014
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөөний биелэлт	
Төсвийн орлогын дүн	28239.1	26228.7	56523.3	50140.2	92.9	88.7
Урсгал орлого	18347.6	17248.6	17597.6	17839.5	94.0	101.4
1. Татварын орлогын дүн	17647.2	16509.4	16972.3	17174.4	93.6	101.2
Хүн амын орлогын албан татвар	3107.5	3256.9	4073.4	4219.7	104.8	103.6
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	3022.7	3139.0	3443	3662.3	103.8	106.4
Үйл ажиллагааны орлогын	65.6	157.1	130.2	183.2	239.5	140.7
Орлогыг тодорхойлох боломжгүй иргэний	26.4	30.4	27.9	33.3	115.2	119.4
Бусад	317.9	254.6	472.3	340.9	80.1	72.2
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-325.1	-324.2	-382.7	-382.7	99.7	100.0
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	141.1	178.3	325.0	358.2	0.0	110.2
Өмчийн татвар	141.1	178.3	332.2	366.2	126.4	110.2
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	133.9	170.1	325	358.2	127.0	110.2
Бууны татвар	7.2	8.2	7.2	8.0	113.9	111.1
Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	235.5	224.4	288.5	233.2	95.3	80.8
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	235.5	224.4	288.5	233.2	95.3	80.8
Бусад татвар, хураамж, төлбөр	14163.1	12849.8	12278.2	12355.3	90.7	100.6
Улсын тэмдэгтийн хураамж	90.7	112.6	166.9	142.6	124.1	85.5
Газрын төлбөр	130	249.8	193.9	215	192.2	110.9
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр			104.3	106.3	0.0	101.9
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	4.0	4.1	3.5	4.8	102.5	137.1
Усны төлбөр	13001.1	11673.3	11416.3	11515.1	89.8	100.9
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны	314.6	350.4	328	309.4	111.4	94.3
Бусад татвар, хураамж	554.1	383.3	1.0	0.0	69.2	0.2

Булган аймгийн нийгэм эдийн засгийн байдлын 2014 оны 12-р сарын танилцуулга

Ашигт малтмалаас бусад байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	21.4	34.3	1.4	0.0	160.3	0.0
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	0.5	1.8	0	2.4	360.0	0.0
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжын орлого	46.7	40.2	62.9	59.7	86.1	94.9
2. Татварын бус орлогын дүн	700.4	739.2	625.3	665.1	105.5	106.4
Хувьцааны ногдол ашиг	16.5	21.5	12.5	30.8	130.3	246.4
Түрээсийн орлого	16.8	32.2	20.9	20.6	191.7	98.6
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	109.1	128.3	242.2	267.5	117.6	110.4
Хүү торгуулын орлого	259.4	286.6	267.8	286.9	110.5	107.1
Бусад нэр заагдаагүй орлого	298.6	270.6	81.9	59.3	90.6	72.4
3. Хөрөнгийн орлого	65.0	24.7	55.0	22.8	38.0	41.5
Хөрөнгө худалдсаны орлого	65	24.7	55.0	22.8	38.0	41.5
4. Тусламжийн орлого	9826.5	8955.4	39253.4	32660.6	91.1	83.2
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	0	0	24034.9	24034.9	0.0	100.0
Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	2472.6	2472.6	4422.6	1761.1	100.0	39.8
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	7353.9	6482.8	10795.9	6864.6	88.2	63.6

Хүснэгт 35. Төсвийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, сумаар, 2013, 2014 он, сая төгрөг

Сумын нэр	2013		2014		Төлөвлөгөөний биелэлт	
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	2013	2014
Булган	1697.2	1743.4	251.0	362.5	102.7	144.4
Баян-Агт	573.5	588.4	65.5	65.5	102.6	100.0
Баяннуур	346.5	335	35.1	24.1	96.7	68.7
Бугат	351.1	364.5	92.2	63.2	103.8	68.5
Бүрэгхангай	415.7	399.6	114.6	93.2	96.1	81.3
Гурванбулаг	431.6	439	65.4	47.2	101.7	72.2
Дашинчилэн	469.3	455.8	71.9	60.3	97.1	83.9
Могод	400.5	409.5	63.3	37.5	102.2	59.2
Орхон	520.2	517.7	136.0	123.3	99.5	90.7
Рашаант	506.2	497.5	51.7	48.0	98.3	92.8
Сайхан	498.6	505.6	64.6	54.9	101.4	85.0
Сэлэнгэ	509.2	513.8	91.3	85.4	100.9	93.5
Тэшиг	587.9	600.7	87.8	102.5	102.2	116.7
Хангал	847.4	815.2	186.2	206.0	96.2	110.6
Хишиг-Өндөр	448.4	441.5	102.1	73.4	98.5	71.9
Хутаг-Өндөр	665.8	661.5	155.0	153.6	99.4	99.1
Бүгд	9269.1	9288.7	1633.7	1600.6	100.2	98.0

Төсвийн зарлага: Оны эцэст орон нутгийн төсвийн зарлага 24,7 тэрбум болж өнгөрсөн оны мөн үеэс 35.7 хувиар өссөн байна. Орон нутгийн төсвийн зарлагын 4.8 тэрбум төгрөг буюу 19.4 хувийг цалин хөлс, 4.6 тэрбум төгрөг буюу 16.2 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ, 3.9 тэрбум төгрөг буюу 15.8 хувийг байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал, 3.8 тэрбум төгрөг буюу 15.4 хувийг нийгмийн халамжийн үйлчилгээний зардал, 7.6 тэрбум төгрөг буюу 33.2 хувийг бусад зардал (бараа үйлчилгээ, ашиглалт, эд хогшил, томилолт, 1 удаагийн тэтгэмж гэх мэт)-д зарцуулсан байна.

Улсын төсвийн байгууллагын зарлага 24.0 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өнгөрсөн оноос 2.9 тэрбум төгрөгөөр буюу 113.7 хувиар өссөн байна. Улсын төсвийн байгууллагын зардлын 69.1 хувийг цалин хөлс, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалд зарцуулсан байна.

Зураг 26. Төсвийн зарлага, сая төгрөг, 2014 оны сар бүрээр

Төсвийн авлага, өглөг: Орон нутгийн болон улсын төсвийн байгууллагын нийт авлага 20.1 сая төгрөг, өглөг 434.4 сая төгрөг байна. Нийт өглөгийн 9.1 хувь нь цалин хөлс, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл, 82.7 хувь нь байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал болох түлш халаалт, гэрэл цахилгаан, цэвэр бохир усны өр, 8.6 хувь нь бусад зардлын өглөг эзэлж байна.

Хүснэгт 36. Орон нутгийн болон улсын төсвийн байгууллагын өр, авлага, сая төгрөг, /өссөн дүнгээр/

	Сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн	Тухайн сард төлөгдсөн	12 сарын эцсийн үлдэгдэл
НИЙТ АВЛАГА	18.5	4.1	2.5	20.1
НИЙТ ӨГЛӨГ	582.6	41.9	190.7	434.4

Хүснэгт 37. Өглөгтэй сумууд, 2014 оны эцэст, сая төгрөг

	Сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн	Тухайн сард төлөгдсөн	Сарын эцсийн үлдэгдэл
Булган	229.4	0.0	36.0	193.4
Баян-Агт	0.7	0.0	0.7	0.0
Баяннуур	4.2	0.0	4.2	0.0
Бугат	4.7	0.0	4.7	0.0
Бүрэгхангай	10.5	0.0	10.5	0.0
Гурванбулаг	13.7	7.8	0.0	22.5
Дашинчилэн	5.4	0.0	3.1	2.3

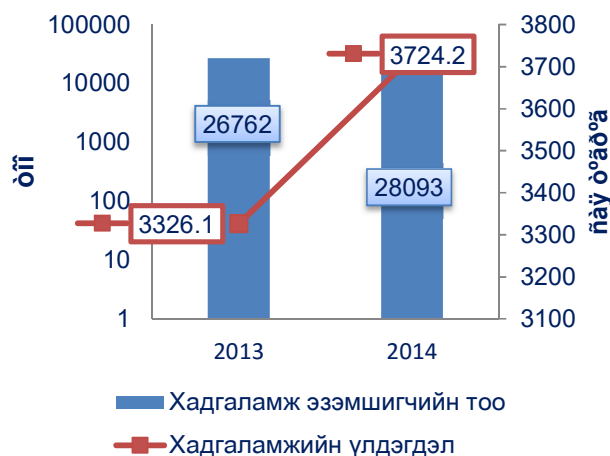
Могод	0.7	0.0	0.7	0.0
Орхон	92.5	1.8	0.0	94.3
Рашаант	10.3	0.0	2.4	7.9
Сайхан	95.1	0.0	35.7	59.4
Сэлэнгэ	1.1	2.0	0.0	3.1
Тэшиг	0.0	0.0	0.0	0.0
Хангал	20.1	0.0	20.1	0.0
Хишиг-Өндөр	5.1	4.6	0.0	9.7
Хутаг-Өндөр	3.2	0.0	2.9	0.3
Дүн	496.7	28.9	14.8	496.7

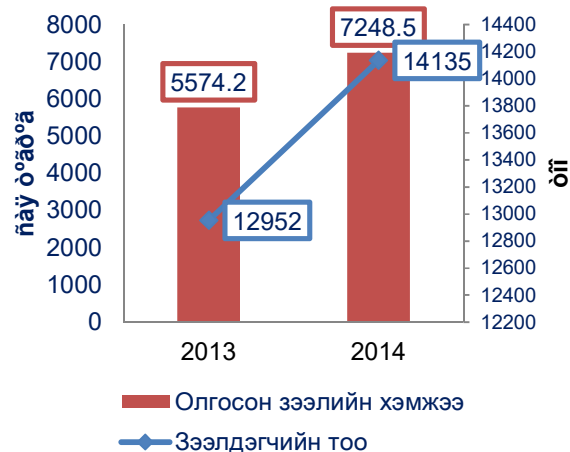
МӨНГӨ ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖ

Аймгийн хэмжээнд арилжааны 3 банкны салбар иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудад банкны үйлчилгээ үзүүлж байна. Монгол банкны 12-р сарын мэдээгээр тус аймгийн арилжааны банкууд 1190.6 сая төгрөгийн зузаатгалыг авч 9656.7 сая.төгрөгийг гүйлгээнээс гаргасан байна. Мөн арилжааны банкууд 12-р сарын байдлаар 14.1 мянган иргэд, аж ахуй нэгжид 7248.5 сая төгрөгийн зээл олгосон байна.

Зураг 27. Хадгаламж эзэмшигч, хадгаламжийн үлдэгдэл, оны эцэст

Зураг 28. Олгосон зээлийн хэмжээ зээлдэгчийн тоо, оны эцэст

Өнгөрсөн онтой мөн үетэй харьцуулахад иргэдийн хадгаламжийн хэмжээ 11.9 хувиар, хадгаламж эзэмшигчдийн тоо 4.9 хувиар, зээлдэгчийн тоо 9.1 хувиар тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 38. Арилжааны банкуудын үндсэн үзүүлэлтүүд, 2013, 2014 он

	2013		2014	
	IV улирал	I-XII сар	IV улирал	I-XII сар
Зээлийн өрийн эхний үлдэгдэл	3913.2	3898.6	5612.6	3894.5
Олгосон зээл	503.9	5574.2	815.3	7248.5
Аж ахуйн нэгжид	0.0	0.0	269.0	865.5
Иргэдэд	503.9	571.9	546.3	6383.0
Төлөгдсөн зээл	400.7	446.3	519.1	563.7
Аж ахуйн нэгжид	0.0	0.0	89.6	89.6
Иргэдэд	400.7	446.3	429.6	474.1
Нийт зээлийн үлдэгдэл	1825.2	1825.2	5727.0	5729.7
Хэвийн зээл	1806.4	1838.2	5602.9	5602.9
Хугацаа хэтэрсэн зээл	18.5	18.5	126.3	126.3
Чанаргүй зээл	31.5	31.5	39.5	79.5
Хэвийн бус зээл	0.5	0.5	7.8	17.8
Эргэлзээтэй зээл	19.4	19.4	16.0	26.0
Муу зээл	11.7	11.7	15.6	35.6
Кассын орлого	1121.5	10113.5	2808.9	10843.4
Монгол банкнаас	71.9	834.9	161.0	1190.6
Өөрийн харъяа тооцооны төвөөс	0.9	14.6	0.8	11.6
Кассын цэвэр зарлага	1048.7	9295.8	2646.8	9656.7
Нийт хадгаламжийн үлдэгдэл	20.8	3326.1	23.5	3724.2
Хугацаатай хадгаламж	16.6	1043.1	19.0	1456.6
Нийт харилцахын үлдэгдэл	6.5	290.1	5.3	432.3
Тухайн салбарын ашиг, алдагдал	7.0	7.0	10.4	10.4
Зээлдэгчийн тоо	11941	12952	13254	14135
Хадгаламж эзэмшигчдийн тоо	26653	26762	23154	28093
Харилцах данс эзэмшигчдийн тоо	80286	83585	151909	86232
Бэлэн мөнгө	1.2	89.3	1.0	176.3
Үндсэн хөрөнгө	1.0	239.7	1.0	265.9
Нийт актив	70.1	3982.6	58.8	6058.6
Нийт пассив	46.4	3581.8	71.2	5517.1
Өөрийн хөрөнгө	23.7	400.8	10.4	514.6
Нийт салбар нэгжийн тоо	36	37	36	37
Салбар	2	2	2	3
Тооцооны төв	35	36	34	34
Бусад	1	1	1	1
Ажилчдын тоо	100	113	183	190

Худалдан авах ажиллагааны алба: Аймгийн худалдан авах ажиллагааны алба нь оны эцэст 15676.3 сая төгрөгийн 57 төсөл арга хэмжээг зохион байгуулахаар төлөвлөснөөс 14928.1 сая төгрөгийн 43 төсөл арга хэмжээг зохион байгуулж, гэрээ байгуулсан байна.

Нийт төсөл арга хэмжээний 7146.6 сая төгрөг буюу 47.8 хувийг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн бараа, ажил үйлчилгээ эзэлж байна.

Хүснэгт 39. Бараа, ажил, үйлчилгээний худалдан авалт, 2014 он, (сая.төг)

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	Тоо, хэмжээ	Батлагдсан төсөвт өртөг	Санхүүжилт	Гэрээний дүн
1	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт	14	7,146.6	7,146.6	5,940.5
2	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	4	106.6	106.6	105.2
3	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалт	18	4,347.3	3,599.1	1,442.6
4	Байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгө оруулалт	19	3,945.8	3,945.8	2,063.1
5	Авто замын сангийн хөрөнгө оруулалт	2	130	130	0
	Дүн	57	15,676.3	14,928.1	9,551.4

ӨМЧИЙН АЛБА

2014 онд аймгийн Өмчийн алба нь 15 сум байгууллагын 22360.0 мянган төгрөгийн өмчийг дуудлага худалдаагаар борлуулан төсөвт төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал дуудлага худалдааны төлөвлөрүүлэх орлого 33.8 хувиар, оролцогч нэгжийн тоо 23.8 хувиар тус тус буурсан дүнтэй байна.

Зураг 29. Дуудлага худалдаагаар улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлого, худалдсан авто машины тоо, оноор

ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ

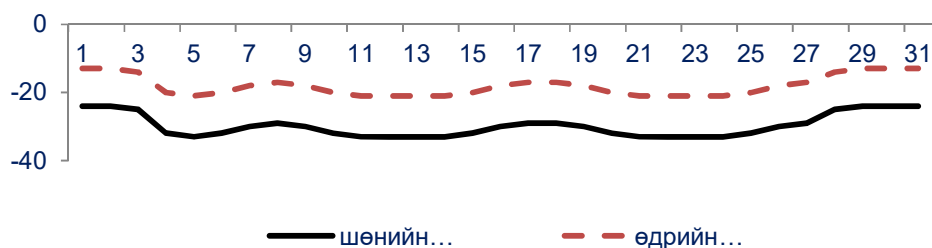
Энэ сарын агаарын температурын дундаж нь Эг, Орхон, Сэлэнгэ, Туул голын хөндийгөөр 26-31 градус, өмнөд сумдын нутгаар 11-16 градус, бусад нутгаар 18-23 градус хүйтэн буюу нийт нутгаар олон жилийн дунджаас 0.5-1.0 градусаар дулаан байна./1 дүгээр зураг/

Сарын эхээр буюу 1-3-нд мөн сарын сүүлчээр хүйтний эрч суларч Эг, Орхон, Сэлэнгэ, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 25-30, өдөртөө 14-19 градус хүйтэн, бусад нутгаар шөнөдөө 18-23, өдөртөө 7-12 градус хүйтэн байна. Харин 4-6-н, 10-15-н ба 20-25-нд хүйтний эрч чангарч Эг, Орхон-Сэлэнгэ, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 35-40, өдөртөө 21-26 градус хүйтэн, бусад нутгаар шөнөдөө 27-32, өдөртөө 16-21 градус хүйтэн байна. Бусад хугацаанд Эг, Орхон-Сэлэнгэ, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 30-35, өдөртөө 18-23 градус хүйтэн, бусад нутгаар шөнөдөө 23-28, өдөртөө 12-17 градус хүйтэн байна.

Энэ сард орох цасны хэмжээ нь өмнөд сумдын нутгаар олон жилийн дунджаас ахиу, хойд талын сумдын нутгаар олон жилийн дунджаас бага, бусад нутгаар дунджийн орчим байх төлөвтэй/2 дугаар зураг/.

4, 5-н болон 8-10-нд зарим газраар, 14-16-ны үе болон 18-20-дын үеэр нутгийн хойд хэсгээр, 20-23-ны үеэр ихэнх нутгаар, 24-26-н ба сарын сүүлчээр нь зарим газраар цас орно. Энэ үеэр салхи зарим газраар 12-14 м/с, зарим үед нутгийн өмнөд хэсгээр түр зуур 16 м/с хүртэл ширүүсч цасан шуурга шуурах төлөвтэй.

Зураг 30. 1-р сарын агаарын температурын хоногийн явц

Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлд хэрхэн нөлөөлөх тухай: 1 дүгээр сарын цаг агаарын урьдчилсан мэдээгээр агаарын дундаж температур нийт нутгаар олон жилийн дунджаас дулаан, хур тунадас нутгийн төв хэсгээр олон жилийн дунджийн орчим ба өмнөд талаараа түүнээс ахиу нутгийн хойд хэсгээр дунджаас бага орох төлөвтэй байна.

Одоогийн байдлаар нутгийн 90 хувьд цасан бүрхүүл тогтсоноос Хутаг, Тэшиг сумдад 7-11 см зузаан цастай байна.

1 дүгээр сард цасан бүрхүүл тогтсон нутгаар цасны зузаан нэмэгдэж, нягтарч хатууран мал өвөлжилтэнд таагүй нөлөөлж болзошгүй байна. Мөн түүнчлэн сарын эхэнд үе үе хүчтэй цасан шуурга шуурч малын хариулга маллагаанд хүндрэл учруулж болзошгүйг онцгой анхаарна уу

2015-02 дугаар сарын цаг агаарын төлөв: Агаарын температурын сарын дундаж нь Эг, Орхон, Сэлэнгэ, Туул голын сав нутгаар 21-26, бусад нутгаар 15-20 градус хүйтэн буюу ихэнх нутгаар олон жилийн дунджийн орчим байна. Энэ сард нийт нутгаар дунджийн орчим цас орох төлөвтэй.

Гол мөрний намрын мөсний үзэгдэл эхлэх, мөсөн бүрхүүл тогтох хугацааны прогноз: Арванхоёрдугаар сарын хоёрдугаар арав хоногийн байдлаар Монгол орны ихэнх гол, мөрөнд битүү мөсөн бүрхүүл тогтож жижиг гол мөрөн ёроолдоо хүртэл хөлдсөн хэдий ч зарим томоохон гол мөрөнд мөсөн зах өргөсөн зузаарч, шингэн ба өтгөн зайр, нимгэн мөсөн бүрхүүл үүсэх зэрэг үзэгдэл зонхилон ажиглагдаж байгаа бөгөөд мөсний зузаан голын нийт уртын дагууд харилцан адилгүй байгаа ба мөсний даац хүн, мал, машин тэрэг явахад

аюулгүй хэмжээнд хүрч бэхжээгүй байгаа тул ард иргэдийг мөс цөмрөх аюулаас урьдчилан сэргийлж, цаг хожих, зам товчлох зэргээр мөсөн дээгүүр явахгүй байхыг Ус, цаг уур, орчны хүрээлэнгээс онцгойлон анхааруулж байна.

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Оны эцсийн байдлаар нийт хээлтэгч 1239.0 мянган толгой малын 90.6 хувь буюу 1122.4 мянган толгой хээлтэгч төллөсөн байна.

Нийт төллөсөн хээлтэгч малыг төрлөөр авч үзвэл: 154 ингэ, 58410 гүү, 71049 үнээ, 630563 хонь, 362171 ямаа тус тус төллөсөн байна. Нийт гарсан төлийн 99.0 хувь нь буюу 1111.9 мянган толгой төл бойжиж байна.

Хүснэгт 40. Нийт малын тоо, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	47337	51438	55708	55003	59 192
Баян-Агт	178514	184298	202913	219299	249 189
Баяннуур	83547	93303	101465	106723	124 686
Бугат	70467	63439	69772	75871	83 509
Бүрэгхангай	204420	223809	240103	258178	288 806
Гурванбулаг	262945	246075	290293	322218	341 882
Дашинчилэн	177489	181839	196195	209698	236 963
Могод	192366	203917	232116	262518	287 335
Орхон	183514	185987	206535	223075	299 414
Рашаант	119433	126166	148319	159960	181 225
Сайхан	225311	219586	249913	281833	330 878
Сэлэнгэ	66203	76052	79042	77817	79 918
Тэшиг	73695	70111	70029	63275	69 000
Хангал	75880	74549	76701	69727	76 977
Хишиг-Өндөр	148958	158667	173272	184796	212 608
Хутаг-Өндөр	183152	181570	186240	187194	211 204
Дүн	2293231	2340806	2578616	2757185	3132786

Хүснэгт 41. Тэмээний тоо, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	1	2	0	0	11
Баян-Агт	10	11	13	13	12
Баяннуур	50	61	219	247	220
Бугат	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	406	392	270	185	195
Гурванбулаг	89	104	128	131	148
Дашинчилэн	106	109	112	195	167
Могод	12	10	5	6	6
Орхон	14	12	12	11	96
Рашаант	75	151	170	265	285
Сайхан	63	70	64	60	73
Сэлэнгэ	0	0	30	0	5
Тэшиг	0	0	0	0	
Хангал	2	0	0	0	
Хишиг-Өндөр	2	2	0	0	6
Хутаг-Өндөр	22	21	19	12	16
Дүн	852	945	1042	1125	1240

Хүснэгт 42. Адууны тоо, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	2881	3263	3588	3449	3 904
Баян-Агт	13144	12814	13219	14724	16 160
Баяннуур	5242	5617	6390	7184	7 957
Бугат	6250	6092	6142	6918	7 316
Бүрэгхангай	10811	12301	14060	15348	17 467
Гурванбулаг	16144	15864	18152	21331	23 674
Дашинчилэн	12438	13266	14289	16645	18 488
Могод	20152	20138	21875	25664	28 439
Орхон	18861	19595	20024	22846	26 842
Рашаант	8047	8774	10001	11583	13 345
Сайхан	28275	26915	29124	34471	40 227
Сэлэнгэ	5368	5461	5657	6000	6 269
Тэшиг	5824	5743	5710	5609	5 810
Хангал	4633	4409	4359	4300	4 631
Хишиг-Өндөр	13477	14391	15611	17843	20 458
Хутаг-Өндөр	11302	11313	11128	11766	12 342
Дүн	182849	185956	199329	225681	253329

Хүснэгт 43. Үхрийн тоо, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	5168	5381	5953	6166	7 116
Баян-Агт	12700	13048	13879	15703	18 244
Баяннуур	5521	6152	7294	8503	10 316
Бугат	9052	8540	9092	11289	12 866
Бүрэгхангай	12557	14536	15935	18348	21 954
Гурванбулаг	9853	9985	11489	13968	15 896
Дашинчилэн	9618	10849	12323	14276	16 475
Могод	11852	12149	13459	16265	19 665
Орхон	14984	14856	16181	19147	26 013
Рашаант	4213	4731	5719	7039	8 424
Сайхан	14248	13597	14395	16831	20 587
Сэлэнгэ	10263	10969	11845	12688	14 006
Тэшиг	14496	14438	14267	14493	15 516
Хангал	11417	11197	11699	12820	14 223
Хишиг-Өндөр	10126	10760	12052	13369	15 681
Хутаг-Өндөр	20045	19741	19542	20134	22 282
Дүн	176113	180929	195124	221039	259264

Хүснэгт 44. Хонины тоо, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	22733	24988	27514	28649	29 261
Баян-Агт	94200	95794	107750	115580	132 273
Баяннуур	40368	44694	49956	52541	61 907
Бугат	32053	28009	31689	33560	37 529
Бүрэгхангай	103710	112302	124192	138675	156 587
Гурванбулаг	149599	136648	164119	182622	190 597
Дашинчилэн	94699	95442	104008	112660	127 472
Могод	111303	118365	138063	155161	170 976
Орхон	83890	83654	96645	104161	142 664
Рашаант	60156	64117	76161	83146	93 653
Сайхан	130887	126401	148627	166455	195 265
Сэлэнгэ	30371	33881	35448	36388	35 972
Тэшиг	29924	27765	27822	24721	27 924
Хангал	30093	28577	29822	27068	30 346
Хишиг-Өндөр	74071	77707	85427	92742	108 194
Хутаг-Өндөр	91715	89615	93571	95403	108 161
Дүн	1179772	1187959	1340814	1449532	1648781

Хүснэгт 45. Ямааны тоо, сумаар, жил бүрийн эцэст

Сумын нэр	2010	2011	2012	2013	2014
Булган	16554	17804	18653	16739	18 900
Баян-Агт	58460	62631	68052	73279	82 500
Баяннуур	32366	36779	37606	38248	44 286
Бугат	23112	20798	22849	24104	25 798
Бүрэгхангай	76936	84278	85646	85622	92 603
Гурванбулаг	87260	83474	96405	104166	111 567
Дашинчилэн	60628	62173	65463	65922	74 361
Могод	49047	53255	58714	65422	68 249
Орхон	65765	67870	73673	76910	103 799
Рашаант	46942	48393	56268	57927	65 518
Сайхан	51838	52603	57703	64016	74 726
Сэлэнгэ	20201	25741	26062	22741	23 643
Тэшиг	23451	22165	22230	18452	19 750
Хангал	29735	30366	30821	25539	27 777
Хишиг-Өндөр	51282	55807	60182	60842	68 269
Хутаг-Өндөр	60068	60880	61980	59879	68 403
Дүн	753645	785017	842307	859808	970149

Хүснэгт 46. Төл бойжилт, төрлөөр, оноор, эхний 10 сард

	2013	2014	үүнээс:				
			ботго	унага	тугал	хурга	ишиг
Гарсан төл	1004921	1122658	154	58510	71049	630590	362355
Бойжсон төл	976542	1111907	151	57622	70178	626225	357731
Хорогдсон төл	29297	10751	3	888	871	4365	4624
Бойжилтын хувь	97.2	99.0	98.1	98.5	98.8	99.3	98.7

Хүснэгт 47. Төл бойжилт, сумаар, 2014 оны эцэст

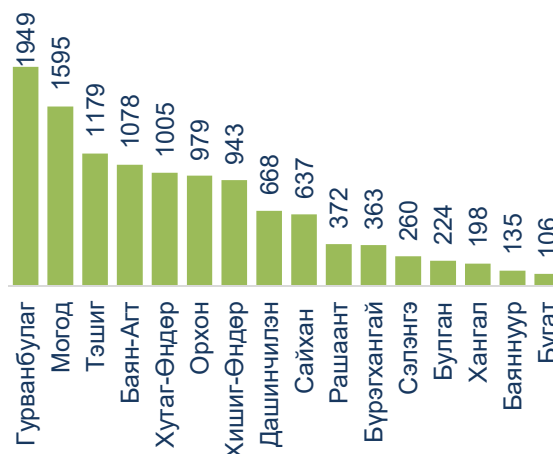
Сум	Төллөсөн хээлтэгч	Гарсан төл	Хорогдсон төл	Бойжсон төл	Төл бойжилт %
Булган	21960	22140	1327	20813	94.0
Баян-Агт	90145	90145	266	89879	99.7
Баяннуур	45959	45965	46	45919	99.9
Бугат	32393	32393	202	32191	99.4
Бүрэгхангай	114228	114228	494	113734	99.6
Гурванбулаг	121541	121541	1210	120331	99.0
Дашинчилэн	84757	84757	685	84072	99.2
Могод	110767	110767	1729	109038	98.4
Орхон	92970	92970	1436	91534	98.5
Рашаант	62201	62201	188	62013	99.7
Сайхан	108709	108709	185	108524	99.8
Сэлэнгэ	27693	27693	60	27633	99.8
Тэшиг	26697	26722	369	26353	98.6
Хангал	27718	27718	132	27586	99.5
Хишиг-Өндөр	79464	79464	1737	77727	97.8
Хутаг-Өндөр	75245	75245	685	74560	99.1
Дүн	1122447	1122658	10751	1111907	99.0

Том малын зүй бусын хорогдол оны эцэст 9.8 мянган толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.1 мян.толгой буюу 2.3 дахин буурсан байна. Том малын зүй бусын хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл 1164 адуу, 905 үхэр, 5943 хонь, 3679 ямаа буюу оны эхэнд тоологдсон нийт малын 0,4 хувьтай тэнцэх мал хорогдоод байна. Нийт хорогдлын 50.8 хувийг хонь, 31.5 хувийг ямаа эзэлж байна. Хорогдлыг сумаар авч үзвэл Гурванбулаг 1949, Могод 1595, Тэшиг 1179, Баян-Агт 1078, Хутаг-Өндөр 1005 толгой мал тус тус хорогдсон нь нийт хорогдлын дийлэнх болж байна.

Хүснэгт 48. Том малын зүй бус хорогдол, таван төрлөөр

Үзүүлэлт	2013	2014
Бүгд	27881	11691
Тэмээ	7	0
Адуу	1346	1164
Үхэр	1742	905
Хонь	14315	5943
Ямаа	10471	3679

Зураг 31. Том малын зүй бус хорогдол, сумдаар

Хүснэгт 49. Малын зүй бусын хорогдол, төрлөөр, сумаар, 2014 оны эцэст

Сум	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Булган	224	0	19	30	81	94
Баян-Агт	1078	0	152	85	581	260
Баяннуур	135	0	4	8	69	54
Бугат	106	0	30	18	42	16
Бүрэгхангай	363	0	44	7	155	157
Гурванбулаг	1949	0	61	88	1215	585
Дашинчилэн	668	0	25	25	399	219
Могод	1595	0	140	93	798	564
Орхон	979	0	150	117	373	339
Рашаант	372	0	15	25	201	131
Сайхан	637	0	113	28	364	132
Сэлэнгэ	260	0	24	27	138	71
Тэшиг	1179	0	108	134	589	348
Хангал	198	0	23	40	82	53
Хишиг-Өндөр	943	0	87	65	441	350
Хутаг-Өндөр	1005	0	169	115	415	306
Дүн	11691	0	1164	905	5943	3679

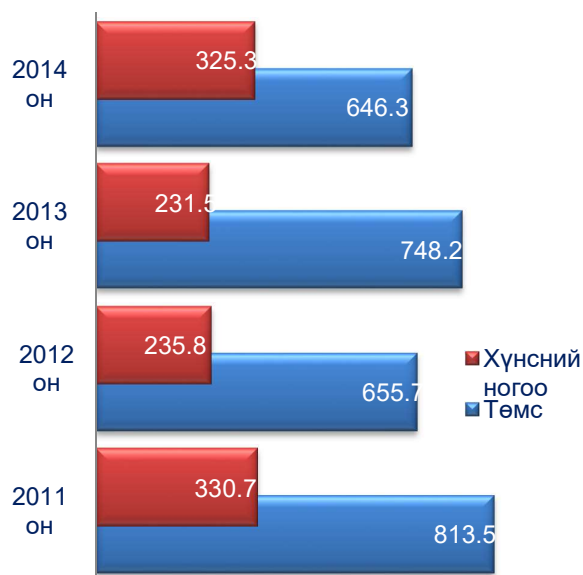

ГАЗАР ТАРИАЛАН

Тариалсан талбай: 2014 онд тус аймгийн газар тариалангийн үйлдвэрлэгчид нийт 36645.5 га талбайд тариалалт хийсэн байна. Үүнээс үр тариа 32224.9 га, төмс 646.3 га, хүнсний ногоо 325.3 га, техникийн ургамал 3449 га, тэжээлийн ургамал 484 га талбайд тус тус тариалсан байна.

Өнгөрсөн мөн үетэй харьцуулахад нийт тариалсан талбай 8.7 хувиар буюу 3172.3 га-гаар өсч, Үүнээс: үр тариа 13.2 хувиар, хүнсний ногоо 5.9 хувиар тус тус өссөн ба техникийн ургамал 13.8 хувиар, төмс 15.8 хувиар, тэжээлийн ургамал 2.7 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 32. Тариалсан талбай, 2014 онд

Хүснэгт 50. Тариалсан талбай, га, төрлөөр

Төрөл	Тариалсан талбай	Усалгаатай
Төмс	646.3	317.2
Хүнсний ногоо	325.3	310.2
үүнээс: байцаа	61.4	58.9
лууван	85.6	83.5
шар манжин	77.9	75.5
улаан манжин	27.6	26.5
сонгино	49.7	44.6
сармис	2.9	2.9
өргөст хэмх	9.0	8.1
улаан лооль	5.5	4.8
хулуу	0.1	0.1
чинжүү	2.1	2.0
тарвас	1.0	0.9
амтат гуа	0.1	0.1
бусад	2.4	2.3

Хүснэгт 51. Үр тариа, төрлөөр, оноор, сумаар, (га)

Сум	Үр тариа 2013	Үр тариа 2014	Үүнээс:				
			Буудай	Арвай	Овьёос	Хөх тариа	Бог будаа
Баян-Агт	1778.9	1743.9	1722.5	5	16.4		
Баяннуур	40	91	80		6	5	
Бугат	1277	697	570		127		
Бүрэгхангай	637	1270	1180	10	80		
Дашинчилэн	1400	1407	1350	18.3	3.7	35	
Орхон	940	2739	2712		17		
Рашаант		500	500				
Сэлэнгэ	5391	6713	6366	20	157	120	50
Тэшиг	4646	4732	4730	2			
Хангал	1330	1339	1290	5	30	8	6
Хишиг-өндөр	1300	1393	1391.5		1.5		
Хутаг-Өндөр	9217	9600	9386	185	29		
Дүн	27956.9	32224.9	31278	245.3	467.6	168	56

Хүснэгт 52. Төмс, хүнсний ногоо, сумаар, оноор, (га)

Сум	Төмс		Хүнсний ногоо		Өсөлт, бууралт хувиар	
	2013	2014	2013	2014	Төмс	Хүнсний ногоо
Баян-Агт	10	15	0.2	5.0	1.5 да	2281.8
Баяннуур	8	6.4	2.0	5.1	80.0	2.5 да
Бугат	60	49.8	11.0	19.6	83.0	178.2
Булган	90	80.2	49.0	50.1	89.1	102.3
Бүрэгхангай	17	17.8		8.7	104.7	
Гурван булаг	28.9	20	4.3	5.0	69.2	117.2
Дашинчилэн	20.7	26	5.2	9.8	125.6	188.5
Могод	11	11	7.0	7.0	100.0	100.0
Орхон	51.2	55.5	16.4	31.4	108.4	191.5
Рашаант	5	3.5	4.1	2.0	70.0	48.5
Сайхан	9.1	3		0.3	33.0	1875.0
Сэлэнгэ	150	151	49.0	53.8	100.7	109.8
Тэшиг	28.3	30		20.1	106.0	
Хангал	117.5	86.7	53.1	60.0	73.8	113.0
Хишиг-өндөр	17	0.4	2.0	0.3	2.4	15.0
Хутаг-Өндөр	124.5	90	28.1	47.0	72.3	167.3
Дүн	748.2	646.3	231.5	325.3	86.4	140.5

Хүснэгт 53. Тэжээлийн ургамал, техникийн ургамал, сумаар, оноор, (га)

Сум	Тэжээлийн ургамал		Техникийн ургамал		Өсөлт, бууралт хувиар	
	2013	2014	2013	2014	Тэжээлийн ургамал	Техникийн ургамал
Баян-Агт			350.5	318		90.7
Баяннуур	37	21			56.8	
Бугат	3	6			200.0	
Булган						
Бүрэгхангай			610	984		161.3
Гурван булаг	2					
Дашинчилэн			200	50		25.0
Могод						
Орхон	70	249	442	250	355.7	56.6
Рашаант	25			110		
Сайхан						
Сэлэнгэ	20	38	600	122	190.0	20.3
Тэшиг			200			
Хангал	40	50		40	125.0	
Хишиг-өндөр			100			
Хутаг-Өндөр	300	120	1424	1575	40.0	110.6
Дүн	497	484	3926.5	3449	97.4	87.8

Хүснэгт 54. Хүнсний ногоо, төрлөөр, (га)

Сум	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
		Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Баян-Агт	5.02	1.4	1	0.5	0.5	1.5	
Баяннуур	5.1	1.2	0.72	0.4	0.3	0.5	0.07
Бугат	19.6	0.6	4.5	4.4	4.7	4.5	
Булган	50.124	11.7	14.9	15.5	1	4.3	1.5
Бүрэгхангай	8.7	1.5	1.9	1	1.3	1.7	
Гурван булаг	5.04	1	1	1.5	0.5	0.5	0.1
Дашинчилэн	9.8	0.5	4.5	1.3		2	0.05
Могод	7	3	1	0.3	0.3	1.5	
Орхон	31.4	2.7	5.2	15.1	1.5	3.4	0.4
Рашаант	2		0.22	0.75	0.2	0.8	
Сайхан	0.3		0.1	0.1		0.1	
Сэлэнгэ	53.8	13	13	6	10	6	0.3
Тэшиг	20.1	5	6	3	1.5	4	
Хангал	59.98	15.7	13.22	9.27	5.69	13.7	0.5
Хишиг-өндөр	0.3	0.07	0.05	0.05	0.05	0.05	
Хутаг-Өндөр	47	4	18.3	18.7	0.1	5.1	
Дүн	325.264	61.37	85.61	77.87	27.64	49.65	2.92

Хүснэгт 54-н үргэлжлэл.

Сум	Үүнээс:						
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Амтат гуа	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Баян-Агт	0.1	0.02					
Баяннуур	0.9	0.7	0.15			0.08	0.08
Бугат	0.8					0.1	
Булган	0.7	0.5					0.024
Бүрэгхангай	0.6	0.5					0.2
Гурван булаг	0.1	0.1	0.04		0.1	0.1	
Дашинчилэн	0.5	0.3	0.05		0.02	0.3	0.28
Могод	0.4	0.3	0.2				
Орхон	1.1	1	0.1	0.1	0.01	0.1	0.69
Рашаант	0.01	0.02					
Сайхан							
Сэлэнгэ	2.4	1.4	0.5			0.2	1
Тэшиг	0.2	0.2				0.2	
Хангал	0.7	0.2				1	
Хишиг-өндөр							0.03
Хутаг-Өндөр	0.5	0.2					0.1
Дүн	9.01	5.44	1.04	0.1	0.13	2.08	2.404

Тариалсан талбай өрх, аж ахуй нэгжээр: 2014 онд аймгийн хэмжээнд 892 өрх, 81 аж ахуй нэгж байгууллага тариалалт хийсэн байна. Нийт өрхийн 5.1 хувь нь төмс, хүнсний ногоо тариалсан байна.

Хүснэгт 55. Тариалсан талбай, өрхөөр, 2014 оны эцэст, (га)

Сум	Тариалалт хийсэн өрхийн тоо	Тариалсан талбай /га/				
		Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал
Баян-Агт	46	21.4	13.5	5.02		
Баяннуур	28		5	4.125		6
Бугат	48	27	44.8	15.1		6
Булган	228		80.2	50.124		
Бүрэгхангай	27		11.8	8.7		
Гурван булаг	16		20	5.04		
Дашинчилэн	53		18	9.8		
Могод	11		11	7		
Орхон	33	158.5	29.8	13.11	20	120.6
Рашаант	54		3.5	2		
Сайхан	13		3	0.3		
Сэлэнгэ	157	1073	116.7	50.96		8
Тэшиг	70	1017	29.5	20.1		
Хангал	31	16	80.2	58.48	40	
Хишиг-өндөр	2	93	0.4	0.3		
Хутаг-Өндөр	75	230	89	47		20
Дүн	892	2635.9	556.4	297.159	60	160.6

Хүснэгт 56. Тариалсан талбай, аж ахуй нэгжээр,сумаар, 2014 оны эцэст, (га)

Сум	Тариалалт хийсэн ААНБ-н тоо	Тариалсан талбай /га/				
		Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал
Баян-Агт	2	1722.5	1.5		318	
Баяннуур	2	91	1.4	0.975		15
Бугат	4	670	5	4.5		
Булган						
Бүрэгхангай	8	1270	6		984	
Гурван булаг						
Дашинчилэн	3	1407	8		50	
Могод						
Орхон	11	2580.5	25.7	18.29	230	128.4
Рашаант	2	500			110	
Сайхан						
Сэлэнгэ	15	5640	34.3	2.84	122	30
Тэшиг	9	3715	0.5			
Хангал	4	1323	6.5	1.5		50
Хишиг-өндөр	1	1300				
Хутаг-Өндөр	20	9370	1		1575	100
Дүн	81	29589	89.9	28.105	3389	323.4

Хураасан ургац: 2014 онд аймгийн хэмжээнд нийт 169.1 мянган.тн ургац хураасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7.5 хувиар өссөн байна. Үүнээс: Үр тариа 17 хувиар өсөж, төмс 15.5 хувь, хүнсний ногоо 14.1 хувь, бэлтгэсэн хадлан 4.2 хувиар буурсан байна. Нийт хураасан ургацыг төрлөөр нь авч үзвэл: Буудай 46456 тн, овъёос 907.8 тн, төмс 7164.21 тн, гар тэжээл 1659 тн, хужир сүү 11930 тн, хүнсний ногоо 3576.8 тн, 94678.1 тн хадлан бэлтгэсэн байна.

Хүснэгт 57. Хураасан үр тариа, сумаар, 2014 оны эцэст (тн)

Сум	Үр тариа Бүгд	Үүнээс:					
		Буудай	Арвай	Овъёос	Хөх тариа	Бог будaa	Гурвалжин будaa
Баян-Агт	2905.6	2883	5	17.6			
Баяннуур	100	90		6	4		
Бугат	969.2	893.2		76			
Булган							
Бүрэгхангай	2140	1950	10	180			
Гурван булаг							
Дашинчилэн	3717	3676	5	6	30		
Могод							
Орхон	3779.5	3721.5		53			5
Рашаант	425	425					
Сайхан							
Сэлэнгэ	9015	8409	20	454	110	22	
Тэшиг	8487	8482	5				
Хангал	2810.5	2722	5	64	13.5	6	
Хишиг-өндөр	2338.5	2333.3		5.2			
Хутаг-Өндөр	10990	10871	73	46			
Дүн	47677.3	46456	123	907.8	157.5	28	5

Хүснэгт 58. Хураасан төмс, хүнсний ногоо, сумаар, төрлөөр, (тн)

Сум	Төмс	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
			Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Баян-Агт	76	54	16	10.7	6.2	5.7	13.9	
Баяннуур	42.1	35.339	5.34	4.204	3.05	2.52	1.8	1.1
Бугат	398.4	214.3	6	58.8	57.4	61.1	24.75	
Булган	962.4	681.41	234	157.59	165.22	27	64.5	22.5
Бүрэгхангай	180	72	13	14	9	8	14	
Гурван булаг	154	15.28	1.3	1.3	0.5	1.2	1.7	0.23
Дашинчилэн	305	126	0.6	78	33.8		12	0.04
Могод	118	73	21	8	9	6	11	
Орхон	680	400	97.5	85.5	45	45.6	35.6	3
Рашаант	29.5	17.82		3.9	6.5	0.2	6.9	
Сайхан	5.21	1.13		0.41	0.28		0.44	
Сэлэнгэ	1500	650	110	164	97	87	89	5
Тэшиг	360	278.1	65	78	39	19.5	52	
Хангал	1271.6	486.8	152.8	145.5	91	55.8	36.8	
Хишиг-өндөр	2	1.6	0.3	0.2	0.2	0.2	0.5	
Хутаг-Өндөр	1080	470	40	176	191	5	51	
Дүн	7164.21	3576.779	762.84	986.104	754.15	324.82	415.89	31.87

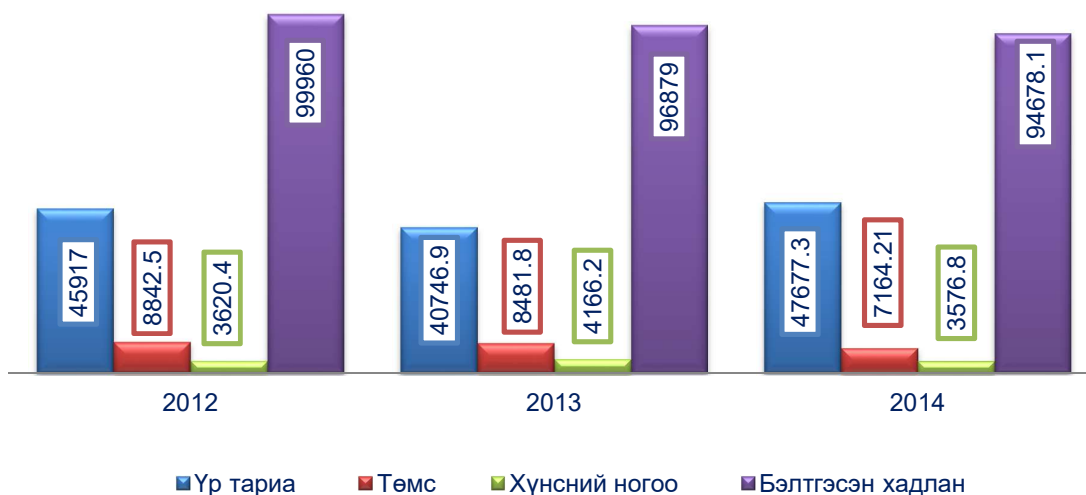
Хүснэгт 58-н үргэлжлэл.

Сум	Үүнээс:						
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Амтат гуа	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Баян-Агт	1.2	0.3					
Баяннуур	3.8	4.93	5.375			1.85	1.37
Бугат	4					2.25	
Булган	5	5.6					
Бүрэгхангай	7	6					1
Гурван булаг	5.3	1.9			1.5	0.35	
Дашинчилэн	0.7	0.18	0.2		0.08	0.1	0.3
Могод	9	3	6				
Орхон	3	3	1	1	1	1	77.8
Рашаант	0.12	0.2	0.2				
Сайхан							
Сэлэнгэ	28	6	28			0.7	35.3
Тэшиг	11	11				2.6	
Хангал	2.7	1.9				0.3	
Хишиг-өндөр							0.2
Хутаг-Өндөр	5	1.5					0.5
Дүн	85.82	45.51	40.775	1	2.58	9.15	116.47

Хүснэгт 59. Хураасан сумаар, төрлөөр, 2014 оны эцэст, (тн)

Сум	Тэжээлийн ургамал	Үүнээс:		Техникийн ургамал	Бэлтгэсэн өвс
		Ногоон тэжээл	Олон наст		
Баян-Агт				140	4820
Баяннуур	15		15		4065
Бугат	6	6			4670
Булган					4754
Бүрэгхангай				380	3520.5
Гурван булаг					1021.7
Дашинчилэн				40	1124
Могод					2492.9
Орхон	84	84		258	4720
Рашаант				55	1611
Сайхан					2606.3
Сэлэнгэ	50	35	15	178	8960
Тэшиг					21850
Хангал				30	10694.1
Хишиг-өндөр					1648.6
Хутаг-Өндөр	305	305		590	16120
Дүн	460	430	30	1671	94678.1

Зураг 33. Хураасан ургац, төрлөөр, оноор, тн

Хүснэгт 60. Усалгаатай талбайгаас хураасан ургац, сумаар, төрлөөр, 2014 оны эцэст, (тн)

Сум	Төмс	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
			Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Баян-Агт	0	54	16	10.7	6.2	5.7	13.9	
Баяннуур	0	2	0	0	0	0	0	0
Бугат	0	214.3	6	58.8	57.4	61.1	24.75	
Булган	962.4	681.41	234	157.59	165.22	27	64.5	22.5
Бүрэгхангай	0	72	13	14	9	8	14	
Гурван булаг	0	15.28	1.3	1.3	0.5	1.2	1.7	0.23
Дашинчилэн	305	126	0.6	78	33.8		12	0.04
Могод	118	73	21	8	9	6	11	
Орхон	0	400	97.5	85.5	45	45.6	35.6	3
Рашаант	0	0			0	0		0
Сайхан	0	1.13		0.41	0.28		0.44	
Сэлэнгэ	0	650	110	164	97	87	89	5
Тэшиг	0	278.1	65	78	39	19.5	52	
Хангал	1200	450.5	145	138	84	52.5	30	
Хишиг-өндөр	0	1.6	0.3	0.2	0.2	0.2	0.5	
Хутаг-Өндөр	1080	470	40	176	191	5	51	
Дүн	3665.4	3489.32	749.7	970.5	737.6	318.8	400.39	30.77

Хүснэгт 61. Усалгаатай талбайгаас хураасан ургац, сумаар, төрлөөр, 2014 оны эцэст, (тн)

Сум	үүнээс:						
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Амтат гуа	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Баян-Агт	1.2	0.3					
Баяннуур	0.95	1.05	0			0	0
Бугат	4					2.25	
Булган	5	5.6					
Бүрэгхангай	7	6					1
Гурван булаг	5.3	1.9			1.5	0.35	
Дашинчилэн	0.7	0.18	0.2		0.08	0.1	0.3
Могод	9	3	6				
Орхон	3	3	1	1	1	1	77.8
Рашаант		0	0				
Сайхан							
Сэлэнгэ	28	6	28			0.7	35.3
Тэшиг	11	11			0	2.6	
Хангал	0.4					0.3	
Хишиг-өндөр							0.2
Хутаг-Өндөр	5	1.5					0.5
Дүн	80.55	39.53	35.2	1	2.58	7.3	115.1

ТЭЭВЭР

Тайлант хугацаанд тээврийн үйлчилгээний салбар нь 47599 иргэнд нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ үзүүлсэнээс 17707 хот хооронд 29892 нь орон нутагт зорчисон ба зорчигч урсгал өнгөрсөн оны мөн үеэс 1,5 хувиар буюу 697 хүнээр өссөн байна.

Зураг 34. Нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчигчид, оноор

Уньт - Тариалан чиглэлийн 88 км хатуу хучилттай авто замын эхний хэсэг 40 км авто зам, замын байгууламжийг хүлээн авах улсын комисс ажиллаж тэмдэг, тэмдэглэгээ дутуу, зарим хэсэгт хotoйлт, хүчилт болон далангийн зарим хэсэгт хагарал үүссэн, далангийн хэлбэржүүлэлт дутуу, зурагт тусгагдсанаас зөрсөн зэрэг зөрчил дутагдлыг цаг агаар дулаарах үед гүйцэтгэхээр шийдвэрлэж хүлээн авсан байна.

Зам, тээврийн хяналт, шалгалтын явцад 937 зөрчил илрүүлж, үүнээс 667 зөрчлийг газар дээр нь болон хугацаатай албан шаардлага, мэдэгдэх хуудас, анхааруулга санамж өгч зөрчлийг арилгуулсан ба 161 захиргааны зөрчилд 3735000 төгрөгний торгууль /шийтгэвэр/ ногдуулж бүрэн барагдуулжээ.

Шалгалтад хамрагдсан нийт 2052 тээврийн хэрэгслийн жолооч нарт шалгалтаар илэрсэн зөрчилд холбогдох хууль тогтоомж, нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн актыг биечлэн таниулж, замын нөхцөл байдалд хурд тохируулан, шөнийн цагт гэрэл шилжүүлж замын хөдөлгөөнд соёлтой оролцох анхааруулга санамжийг тухай бүр өгч техникийн аюулгүй байдлыг хангуулан зам тээврийн осол зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлж замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж ажилласан байна.

ХАРИЛЦАА ХОЛБОО

Шуудан холбооны үйлчилгээний орлого тайлант хугацаанд 378.2 сая төгрөг болж нийт орлогын 89.8 сая төгрөг буюу 23.7 хувийг аймгийн хүн амд үзүүлсэн үйлчилгээний орлогоос бүрдүүлсэн байна.

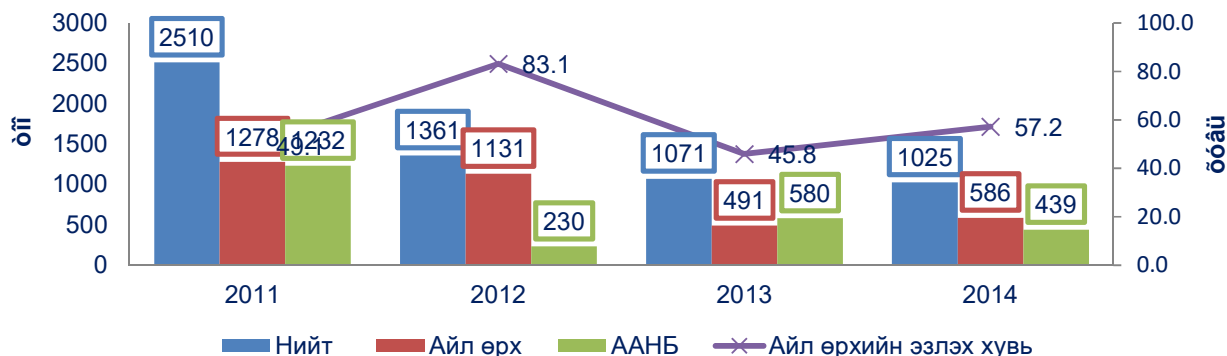
Хүснэгт 62. Холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт

	хэмжих нэгж	2012	2013	2014
Нийт орлого	мян.төг	311365.0	305481.0	378299.6
Үүнээс: хүн амаас	мян.төг	123100.0	117051.0	89819.7
Суурин телефон цэг	тоо	1361	1071	1025
Үүнээс: Айл өрхийн	тоо	1131	491	586
Үүрэн телефон хэрэглэгч	тоо	39900	35100	35358
КаТВ хэрэглэгч	тоо	1000	1000	1507

Оны эцсийн байдлаар суурин телефон цэгийн тоо 1025 болж өмнөх оноос 4.2 хувиар буурсан байна.

Нийт суурин телефон цэгийн 0.6 мянга буюу 58.4 хувийг айл өрх ашиглаж байна. Үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо 35.4 мянгад хүрсэн байна. Хүн амын 58.3 хувь нь үүрэн телефон ашиглаж байна.

Зураг 35. Суурин телефон цэгийн тоо, айл өрхийн эзлэх хувь

ТЭМДЭГЛЭЛ:

Статистикийн мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

www.1212.mn Статистикийн мэдээллийн
нэгдсэн сан

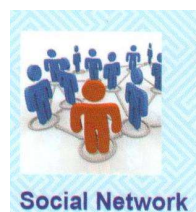
Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистикийн мэдээлэл
авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстат
аппликейшн

www.nso.mn сайтад бүртгүүлснээр цахим шуудангаар
тогтмол авч болно. (bulgan.nso.mn)

[www.facebook.com/pages/ Статистик-Мэдээлэл](http://www.facebook.com/pages/Статистик-Мэдээлэл)

www.twitter.com/statistic_mn

1900-1212 70342766

1 минут= 200 төгрөг

Танилцуулгыг хянасан:

Хэлтсийн дарга

Ц. Ганцэцэг

Танилцуулгыг бэлтгэсэн:

Ахлах мэргэжилтэн

А.Нарантуяа

Мэргэжилтэн

Ц.Батчимэг

Г.Нандин

Б. Бумцэнд

Ж.Мөнхзул